

ÖRÖMHÍR

A DEBRECEN-NYÍREGYHÁZI EGYHÁZMEGYE LAPJA

20 50 20

éves az
egyházmegye

éve a papi
szolgálatban

éve a püspöki
szolgálatban

*„Törd meg
az éhezőknek
kenyeredet!”
(Iz 58,7)*

Sík Sándor:

AZ ACÉLEMBER

(Ének a sürgönypóznáról)

Áll, egyenesen, egymagán
 Az acélember a hegy homlokán.
 Széttárva karcsú, hosszú karjai,
 A kábelek kígyóit tartani.
 Nem görnyedez és nem erőlködik:
 Áll és feszül és hordja terheit.
 De hűvös feje túl a drótokon
 Hosszan elnéz a nyúlós utakon.
 Lát, embereket és országokat,
 Bolond és keserű látásokat:
 Az éhes ember néma ráncait,
 Dokkok penészes árusáncait,
 Országhatárok inga-táncait,
 És hall, hazug és gyilkos hangokat:
 Borhősöket, barátokat, bankokat,
 És népgyűléseket és tankokat.
 Az eszme önmagára-lázadását,
 A forradalmak bárgyú körfutását,
 Az örülések örök újulását.
 A földgömb reng és ég a szemhatár.
 Az acélember néz és konstatál.
 Áll és szóvalan ég felé feszül:
 Hordja a kábelt rendületlenül.
 S ha olykor egy-egy holdas éjszakán
 Ráül terhével a szörnyű magány,
 S a látomások emlékeitől
 Dereka már-már megroppanni dől:
 Ilyenkor elég egy szempillanás:
 A szomszéd hegyen másik óriás,
 A harmadik ormon a harmadik
 Hordozza látomása titkait.
 Egy pillanat, egy közös rezzenés:
 A három acélember összenéz.
 Testvér - mondja az acélpillanat -
 Tudom: gyengének lenni nem szabad.
 Tudom, a mi törvényünk állani:
 Mi vagyunk a Vezeték várai.
 Nem tudjuk honnan, nem tudjuk kinek,
 De rajtunk megyen át az Üzenet.
 Az ismeretlen Igét hordja vállunk.
 Bennünket ideállítottak. Állunk.

Hármas ünnep a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye közösségében

2013. június 15-én hármass ünnepet is ül a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye közössége. Bosák Nándor, az egyházmegye főpásztora pappá szentelésének 50., püspökké szentelésének 20. évfordulóját, valamint a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye megalapításának 20. évfordulóját ünneplik.

Milyen volt az egyház 50 évvel ezelőtt, milyen ma, és milyennek kellene lennie?

A következő sorokban Bosák Nándor, az egyházmegye főpásztora 50 éves papi szolgálati és a 20 évnyi egyházkormányzati tapasztalatait osztja meg velünk.

Az évfordulók mindig visszatekintésre és gondolkodásra készítik az embert. Az emlékezéssel felidézünk azt, ami velünk és körülöttünk történt, a gondolkodás pedig azt keresi, ami a külső események mögött volt, és érték. Mindhárom évforduló, amiért ebben az évben hálát adunk, emlékezésre és értékelésre készít hivatásommal kapcsolatban. Nem is az a fontos, hogy az eseményeket vagy sikereimet-kudarcaimat szétválogassam – ezt majd az ítéletkor az Isten megteszi – hanem az, hogy nyomon kövessék Isten gondolatát, aki megajándékozott az élettel és a hivatással. A hivatás – és minden élethivatás – végső soron arról szól, hogyan és mire használjuk az életünket. Ha a magam életét nézem, azt mondhatom, hogy az eltelt ötven év alatt mindig volt lehetőségem, hogy szolgáljak papként egyszer könnyebb, máskor nehezebb körülmények között, és ez hálára készít. Ugyanakkor alázatra is, mert óvakodni kell attól, hogy az ember magának tulajdonítsa azt, amit Isten végzett általa.

50 év alatt sokat változott a világ. Volt idő, amikor a politikai rendszer akadályozta a szabad vallásgyakorlást, napjainkban már élhetünk ezzel a szabadsággal, de most a szekularizáció idegeníti el az embert az egyháztól. Európa-szerte tapasztalható ez. Hogyan alakul ez egyházmegyénkben?

Ez a tendencia nálunk is látszik. A 2011. évi népszámlálás adatai arról tanúskodnak, hogy csökken azok száma, akik megvallják közösségüket valamelyik egyházzal,

A főpásztor magánképe a fotójában. Fotó: Oláh Tibor – MTI

és növekszik azok száma, akik ezt tagadják, vagy nem tartják fontosnak, hogy ezt közöljék. Ha a számok nem is adnak pontos képet, a csökkenő tendenciára figyelni kell. Bizonyos nyugat-európai hatások sajnos nálunk is mutatkoznak, de nem szabad mindent ezzel magyarázni. A számszerű csökkenés figyelmeztető jel abban a vonatkozásban is, hogy elgondolkozzunk vallássosságunk minőségén. Aki csak szokásokat követ, aki vallását nem ismeri, illetve nem próbálja tudatosan követni, azt könnyen elsodorja ennek a világnak szekuláris szelleme. Ezért beszélünk az „új evangelizációról”, ami azt jelenti, hogy az alapokat kell újra felfedezni és megerősíteni. Ez nem látványos folyamat, de mondhatjuk, hogy ez a minőségi tisztulás jelen van egyházunkban. És ha ebből a szempontból nézzük egyházmegyénk elmúlt 20 évét, mi is egyértelmű gyarapodást láthatunk.

Milyenek voltak a lelkipásztori lehetőségek az 50 év alatt?

1958-ban léptem be a szemináriumba, kezdtem el a felkészülést a papságra, és 1963-ban – ötven évvel ezelőtt – szentelték pappá. Így az első 30 év a Kádár-rendszer időszakára esik, ez az elidegenítés és elidegenedés időszaka volt. És ha az embereket nem is sikerült elszakítani az egyháztól, ha nem is tudták gyökeresen kiirtani a vallást, igyekeztek beszorítani a templomba, illetve a társadalmi és a mindennapi élettől minél távolabb tartani. Ezért a lelkipásztori lehetőségek is korlátozottak voltak. Ebben az időben arra kellett figyelni, hogy a kereteket minél jobban kitöltsük minőségi szolgálattal, illetve állandóan keressük a keretek tágításának lehetőségeit.

A rendszerváltással aztán ez a külső szorítás megszűnt, sőt a társadalomban volt egy várakozás, hogy az egyház majd megold bizonyos problémákat a szociális vagy erkölcsi területen. Ez nagy lehetőséget jelentett, de ezzel együtt újabb problémák jelentkeztek.

Ekkorra azonban csökkent a papok száma, a világi hívek pedig felkészületlenek voltak, így nem tudtunk minden területre hatékony és elkötelezett munkásokat állítani, és élni a lehetőségekkel.

Egyházmegyénk alapítása és püspöki szolgálatának kezdete is erre az időre esik. Az új feladatokat már ehhez a helyzethez kellett igazítani, illetve ezekre a körülményekre figyelve kellett megoldani.

Az egyházmegyénk esetében azonban nemcsak a megváltozott társadalomhoz kel-

A Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye búcsúja – Mátraverebély-Szentkút 2009

Fotó: Kovács Ágnes

lett igazodni, hanem egy teljesen új struktúrát kellett felépíteni.

Ez bizony izgalmassá tette a feladatomat, bizonyos értelemben pedig könnyebbé. Valóban új struktúrákat, intézményeket kellett létrehozni, programokat megvalósítani, de sok esetben könnyebb egy új házat építeni, mint a régit korszerűsíteni. Az új egyházmegyei szervezetet már a tényleges igényekhez és lehetőségekhez tudtuk igazítani.

1991-ben járt először II. János Pál pápa Magyarországon. Ez a látogatás lendületet adott a magyar katolikus híveknek, hogy gyógyítsák az elmúlt évtizedek sebeit, és elkötelezettebben éljék meg hitüket. Ennek a folyamatnak egyik eredménye, hogy 1993-ban átszervezték az egyházmegyéek határait, így született meg a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye is. Itt azonban többről volt szó, mint egyszerű területi rendezésről.

Mire gondolt Püspök úr?

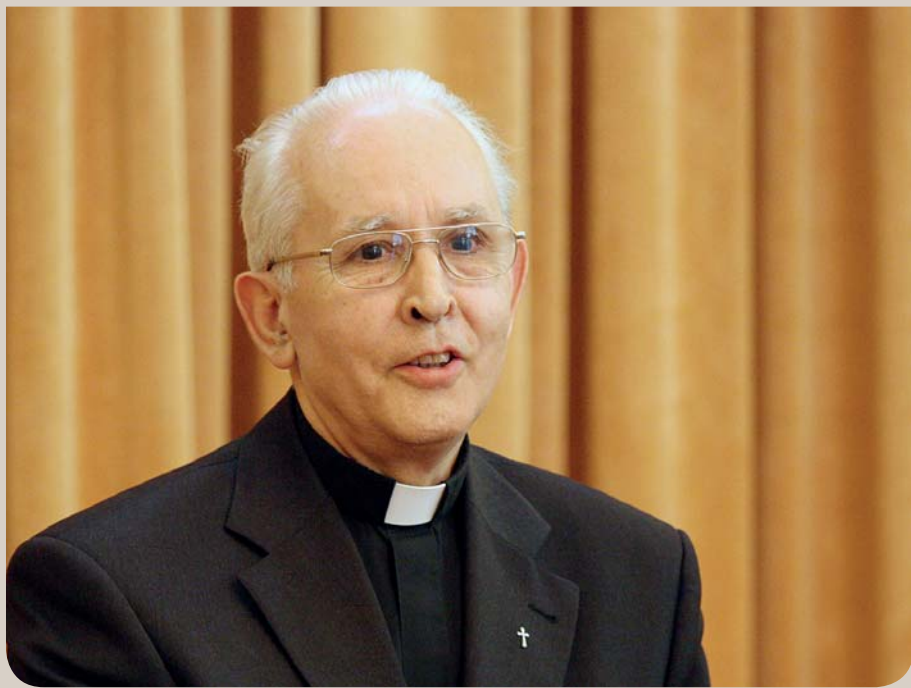
Amikor kineveztek az új egyházmegye élére, teológiai tanárként már 15 éve az oktatás és a papnevelés volt a feladatom. Ez pedig arra adott lehetőséget, hogy az országban folyó eseményeket is és az egyház

belső életét, feladatait is nagyobb távlatban szemléljem és értékeljem. Ezzel a háttérrel kezdtem neki a munkának. Próbáltam áttekinteni az új egyházmegye helyzetét, és ennek ismeretében meghatározni a legfontosabb feladatokat. Három területet jelöltem meg magamnak.

Az egyik az egyházi struktúra volt, a lelkipásztorok eszközzeit kellett biztosítani. Ebbe tartozott a püspökség épületeinek, intézményeinek és hivatalainak létrehozása, ilyenek ezen a területen korábban nem voltak. Sok településnek nem volt temploma, vagy a meglévők elhasználódtak. Új templomokat építettünk, a meglévőket pedig folyamatosan újítjuk. A közösséget nehéz összehozni, ha nincs hozzá megfelelő hely. A templom, a plébánia vagy a közösségi ház segíti ezt a feladatot. És ezek esztétikai állapotával is ki kell fejezni, hogy élet van bennük. Állandó feladat az építkezés és a megújítás. De ez nemcsak az épületekre vonatkozik.

Most az évforduló alkalmából kiadjuk a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye Sematizmusának ünnepi számát. Ebben az egyházmegye összes templomáról közlünk képeket. Érdekes ez a képgaléria, amely

egyházmegyénk jellegzetességét is mutatja a templomaink tekintetében. Vannak régi és új templomok, építészeti remekek és egyszerű falusi házból átalakított kápolnák. Az látható, hogy bár különbözőek voltak az adottságok és lehetőségek, a közösségek létrehozták a maguk templomát, az Istennel való találkozás helyeit. Külső és belső képeket közlünk, mert a templom belülről mutatja meg igazán hangulatát. Amikor először nézegettem így együtt a templomaink képeit, örömmel láttam, hogy a templomaink, kápolnáink kívülről és belülről is élő hitéletéről tanúskodnak.

Egy másik fontos feladat volt a vallási élet elmélyítése. Erre a vidékre az ún. „népi vallásosság” volt a jellemző. Az ilyen típusú vallásosság nagyon sérülékeny a szekularizált környezetben, és ezt különösen éreztük a rendszerváltás után. A külső nyomás elmúlt, ezzel együtt a közösségeket összetartó kötelékek is lazultak: család, faluközösség, hagyományok stb. Hamar kiderült, hogy sok emberben nincs meg az elégséges belső tartás, könnyen elsodorja a szekularizált környezet. Fontosnak éreztem, hogy a meglévő vallásos hagyományokat úgy tudatosítsuk, hogy egy öntudatosabb vallásosság kiinduló pontjai lehessenek. Gondot kellett fordítani arra, hogy híveink vallási ismereteit gyarapítsuk, hitéletét mélyítsük és öntudatát erősítsük. Ezért a liturgikus szolgálatokon túl szerveztünk lelkigyakorlatokat, továbbképzéseket, imacsoportokat, karitatív csoportokat, támogattuk a lelkiismereti mozgalmakat, stb.

A harmadik feladat volt a világi munkatársak bevonása. Az egyház élete akkor dinamikus, ha azok, akik benne vannak, nemcsak szolgáltatást várnak, hanem maguk is készek a közösségért dolgozni. A rendszerváltással sok lehetőség nyílt az egyházak előtt, de szembe kellett nézni azzal a valósággal, hogy nincs elég elkötelezett és jól felkészült emberünk a különböző feladatokra. Ezen próbáltunk segíteni azzal, hogy szerveztünk tanfolyamokat hitoktatók részére, előadásokat, találkozókat az egyházközségi képviselőtestületek tagjai számára, lelkipásztori kisegítőket gyűjtöttünk és képeztünk, akik a papság lelkipásztori feladataiban segítenek.

Annál is inkább fontos a világiak bevonása, mert egyre kevesebb a hivatások száma. „...ma másképp kell megközelíteni a hivatás kérdését. 50 évvel ezelőtti időkből az volt a felfogás, hogy a hivatás egy spontán hívás, ami nagyon személyes módon fakadt az emberben. Mára már ez is változott” – hangzott el a franciaországi katolikus püspöki konferencián a hivatások világnapjának 50. évfordulójára készülve. Ez egy európai kép, amely az egyházmegyénkire is vonatkozhat. Mit jelent ez?

Ahogy utaltam, a rendszerváltás úgy érte az egyházat, hogy addigra előregedett a papság, és az aktív papok létszáma is csökkent. Kevesebb volt a „munkás”, mint amennyi munkalehetőség megnyílt. Ez az állapot, sajnos, azóta is tart. Az egyházmegyénk ebben a vonatkozásban jobb helyzetben volt, mint az ország más területei, mert

kevesebb, de életkorban fiatalabb papokkal egy feszített munkarendben mindenhol tudtuk biztosítani a lelkipásztor jelenlétét. Az elmúlt 20 évben mindig tudtunk a nyugdíjba vonulók helyébe fiatal lelkipásztort állítani. Azzal a problémával azonban, amit általában a hivatások csökkenése jelent, nekünk is szembe kellett nézni.

Az elmúlt évtizedekben valami elromlott az emberek gondolkodásában, az életéről való felfogásunkban. Egy szociológus a jelen európai gondolkodást így jellemezte: A sokszínű és irányt tévesztett Európában olyan érzés- és gondolatrendszer van jelen, amelyet „hivatásellenes kultúrának” nevezhetünk, ahol az a cél, hogy az életből, világból minél több hasznot húzzunk magunknak, ahelyett, hogy alkotni, gyarapítani, másokat gazdagítani akarnánk. A fent idézett francia nyilatkozat erre a szemléletváltásra utal. A hivatások nem „steril” környezetben születnek. Mindig magukon viselik a környezeti hatásokat. Egy-egy közösség életének a minősége visszatükröződik a hivatásról, az élet alapvető céljáról, a mások szolgálatáról való felfogásban, a hivatás megértésében és az elköteleződésben. Ez minden hivatás-jellegű élethelyzetre vonatkozik, nemcsak a papi hivatásra. Sajnos, ma a családok, az emberi közösségek élete nem biztosít „hivatásbarát” környezetet. A fiatalok nem tanulják meg, vagy nem is találkoznak olyan emberi tulajdonságokkal, élethelyzetekkel, amelyek fölkészíthetik őket arra, hogy az életükről felelősséggel döntsenek, és vállalkozzanak önzetlen szolgálatra. Az alapokkal van baj, és ebből következik a számtalan probléma a családokban, a társadalomban. Ezért ma nehéz helyzetben vannak a fiatalok, és ezek teszik aztán nehezebbé a papi hivatás felismerését és vállalását is.

Az új evangelizáció ezeknek az alapoknak a rendbetételét, és új szemlélet kialakítását jelenti. Ennek sikerétől nemcsak a papok száma növekedne, hanem az egész társadalom is gazdagodna.

Az elmúlt hetekben az egész világ Ferenc pápára figyelt, aki közvetlenségével, egyszerű életvitelével magára vonta a figyelmet.

Ferenc pápa a megválasztása előtti bíborosi tanácskozáson Buenos Aires érsekeként elmondta, milyennek kellene lennie az egyháznak.

„A következő pápára úgy gondolok, mint olyan emberre, aki Jézus Krisztust szemlélve, Jézus Krisztust imádván segít az egyháznak, hogy kilépjen önmagából a létezés

peremvidékei felé, segíti az Egyházat abban, hogy termékeny édesanya legyen, aki az evangélium továbbadásának édes, lelkesítő örömében él.”

Nyilván ezzel a jövő egyházképét is meghatározta. Mi ennek az üzenete Európára és az egyházmegyénkre nézve?

Ferenc pápa 265. utóda Szent Péter apostolnak, akit Krisztus az egyháza vezetőjévé tett. Ezért a pápa feladata lényegében mindig ugyanaz. Minden pápa ezt az egyetemes hivatalt a maga emberségén keresztül mutatja be. Ezért beszélhetünk az egyes pápák egyéniségéből fakadó stílusáról. Ferenc pápa jellemzője – amiről eddig tudunk, és amivel egy csapásra megnyerte az egyszerű embereket – az egyszerűség. Ebben persze nagyon sok minden van, tiszta gondolkodás – világos látás –, alázat, mások tisztelete, önmagának helyes értékelése stb. Úgy látszik, az emberek ezen a nyelven értenek. Ebben látom a nekünk szóló üzenetét is.

Számomra nagyon elgondolkodtató volt Ferenc pápa első bemutatkozása a megválasztása után. Szokásos módon az új pápa megjelent a Szent Péter bazilika erkélyén, hogy bemutatkozzon, és megáldja a híveit. Ennek ősi szertartását azzal egészítette ki, hogy kérte az embereket, imádkozzanak érte, s ő maga is mélyen meghajolva imádkozott, a téren ujjongó hatalmas tömeg elcsendesedett, és sokan a kövezetre térdelve, imádkozva fogadták az áldást.

Mit tanít ez a kép? Számomra azt, hogy akármilyen feladatot is kap az ember, csak úgy lesz áldás mások számára, ha meghajlik Isten előtt, ha Isten az igazodási pont. A hívek pedig úgy részesülnek a pápa, a legfőbb szolgálat áldásában, ha az imádsággal, az Isten és ember párbeszédének összefüggésében fogadják. Ez a mi pápa iránti engedelmisségünk és tiszteletünk alapja.

Óriási kontrasztot jelent az, hogy míg Európa missziós területté vált, addig a XXI. századi egyház a vértanúk egyháza, hiszen napjainkban is keresztényüldözés folyik.

Ez a megállapítás nincs ellentétben egymással, az Istennel szembeni közömbösség és az üldözés ugyanabból forrászik. Történelmi tapasztalat, hogy az Istennel szembeni közömbösség – amely azt mondja, hogy nekünk nincs szükségünk Istenre, megoldjuk magunk is a problémáinkat – sohasem áll meg a békés egymás mellett élés állapotában. Ott mindig megjelennek olyan eszmék, gyakorlatok, amelyek ellenségesek, gyűlöletet táplálnak. Ezért azok szemében, akik a hazugságra építenek, mindig szálka

az egyház, illetve az egyház által képviselt evangélium igazsága. A vértanúság az egyház hitéről, hűségéről és erejéről tanúskodik.

Az utolsó vacsorán Jézus azt mondta Péternek: „Simon, Simon, a sátán kikért titeket, hogy megrostáljon benneteket, mint a búzát. De imádkoztam érted, ne hogy megfogyatkozz a hitedben. Amikor megtérsz, te erősíted majd meg testvéreidet.” (Lk 22, 32)

Ferenc pápa – Péter apostol utódként – erre a krisztusi garanciára hivatkozik. Áldás a számunkra és az egész világ számára. Szolgálatával megerősít és irányt mutat. A második században Antiochiai Szt. Ignác így jellemezte a pápa szolgálatát: „Róma püspöke élen jár a szeretetben”. Ezért szeretjük mi is, hallgatunk rá, és próbáljuk követni az életet adó szeretetben.

Kedves Püspök Atya!

A három évforduló bennünket, az egyházmegye közösségét is hálaadásra és számadásra készítet. Hálát adunk a jó Istennek a püspök atya 50 évnyi áldozatos munkájáért, szolgálatáért, amellyel megajándékozott bennünket, és Isten áldását kérjük további életére, lelkipásztori szolgálatára.

„Akkor az érteni tudók ragyogni fognak, mint a fénylő égbolt, s akik igazságra tanítottak sokakat, tündökölnek örökkön-örökké, miként a csillagok.” (Dán 12, 3)

Kovács Ágnes

Bosák Nándor

Debrecen-nyíregyházi püspök

1939. december 28. született a felvidéki Taksonyfalván (Matuskovo)

Tanulmányai

1958. Debrecen, a Fazekas Mihály Gimnázium

1958. Budapesti Hittudományi Akadémia

1959. Egeri Hittudományi Főiskola

1963. június 13. papszentelés – Eger

Káplán-szolgálati helyek:

1963 – Sajószentpéter; 1963-65-ig – Sirok; 1965-68-ig – Verpelét; 1968-70-ig Miskolc-Mindszent; 1970-74-ig Mezőkövesd; 1974-77-ig Eger-Belvárosi plébánia

Elöljárói szolgálati helyek:

1977-93-ig teológiai tanár –

Egeri Hittudományi Főiskola

1977-90-ig spirituális –

Egeri Hittudományi Főiskola

1990-93-ig rektor –

Egeri Hittudományi Főiskola

1993. május 31. püspöki kinevezés

1993. június 15. püspökszentelés –

Debrecen, Szent Anna Székesegyház

1993-tól püspök – Debrecen-

Nyíregyházi Egyházmegye

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencián belül a Liturgikus Bizottság elnöke

Elismerések:

Tolerancia-díj (2006)

Debrecen díszpolgára-díj (2009)

Bocskai-díj (2010)

Az otthon öröksége az ember egész életét meghatározza

(„Az ember és a történelem” – Interjú a 70. születésnapját ünneplő Bosák Nándor Debrecen-nyíregyházi püspökkel – részlet. Örömhír 2009. V. évf. 4. szám)

Az otthon öröksége az ember egész életét meghatározza. Milyen körülmények között született a hivatása?

Rendkívüli eseményhez, konkrét időhöz nem tudom kötni. A mi családjunkban a vallásos dolgoknak, a vasárnap megszentelésének, a közös imáknak megvolt a helye, és természetes része volt az életünknek, amit nem kérdőjelezett meg senki. Ugyanakkor ezek nemcsak üres szokások voltak, aminek nem tudtuk az értelmét, hanem komolyan is vettük. Gyerekkoromban a családi könyvtárunkban több jó könyvet találtam, régi vallásos folyóiratok szépen bekötött számaint, és mivel szerettem olvasni, már gyerekkoromban találkoztam az egyház történetével, szentekkel, misszionáriusok történeteivel stb. A hittanórák látogatása is áldozatot igényelt. Akkor már csak este, tanítás után lehetett az iskolában hittanórát tartani. Kóromsötétben jártam haza a faluból a tanyára, kezdetben idősebb testvéreim elé jöttem, de

hamarosan önállósítottam magam, mert nem mindig értek rá velem foglalkozni. A hittanórát semmi pénzért nem hagytam volna el.

A papi hivatás gondolata már a gimnáziumban megfogalmazódott.

Húszán érettségiztünk a debreceni Fazekas Mihály Gimnáziumban **1958-ban**. Közülünk hárman választottuk a papi hivatást. A kollégiumban nem volt könnyű megoldani, hogy rendszeresen járjunk szentmisére. De megtaláltuk a módját, hogy még a hétköznapi esett ünnepi misékre is eljussunk. A később görögkatolikus pappá lett barátommal az 1957/58-as tanévre is beiratkoztunk hittanra, ennek meg is lett a következménye. Mivel igazi szándékunkat akkor még nem akartuk nyilvánosságra hozni, ezért mindketten jelentkeztünk az egyetemre, én matematika szakra, de a felvételünket visszatüsként azzal az indokkal, hogy „idealista felfogása miatt nem alkalmas az ifjúság nevelésére”.

Az érettségi után Budapesten a Központi Szemináriumban, majd a következő években már Egerben folytattam a tanulmányaimat, majd ugyanitt **1963-ban szenteltek pappá**.

1993-ban II. János Pál pápa megalapította a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegyét, és annak első püspökévé nevezte ki Önt. Történelmi jelentőségű volt nemcsak az egyházmegye megalapítása, hanem a püspökségnek a református Debrecenbe helyezése is.

A püspökség megalakításának alapvető célja a jobb lelkipásztori ellátás biztosítása, hogy a püspök közelebb legyen a papjaihoz és a híveihez. Trianon után az egyházmegyei központok (Szatmárnémeti, Kassa, Nagyváradi) az országhatáron kívül rekedtek, az itt maradt területeiket pedig a meglévő egyházmegyékhez csatolták. Ebből aránytalanságok adódtak. Az való igaz, hogy Debrecen kálvinista múltú város, de ma már jelentős a katolikusok aránya, a görögkatolikusokkal együtt kb. 40 %-ot tesznek ki. Így a hívek száma és a város központi helyzete megfelelő háttérrel biztosítanak a püspökségnek, és fordítva, a püspök jelenléte erősíti a közösséget.

Püspökké kinevezésekor a „Törd meg az éhezőknek kenyeredet!” jelmondatot választotta.

Amikor rám bízta az egyházmegyét, a 250 ezer katolikus embert, felvetődött bennem a kérdés, hogy elég vagyok-e én ehhez a faladathoz. A kenyérszaporítás csodája jutott az eszembe. Az apostoloknak csak öt kenyérük volt, de mert Jézusra bízta, elég lett az ötezer ember táplálására. Ez megerősített, hogy nekem is így kell Istenre bíznom a munkámat. A másik gondolatom pedig ez volt: ebben a világban az ember – akármilyen is az anyagi helyzete – mindig „éhező”, mert szüksége van az Igazságra. Én pedig az evangélium által ezt nyújthatom nekik. Van mit megtörnöm...

Papszentelés 1963 Fotó: archív

Kovács Ágnes

PÜSPÖKSZENTELÉS – 1993. június 15.

JOANNES PAULUS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI

dilecto filio **Ferdinando Bosak**, Seminarii maioris Agriensis moderatori, electo Episcopo Debrecenensi-Nyiregyszabolcsi, salutem et Apostolicam Benedictionem. Novas ob eorum condiciones, in quibus Ecclesia in Hungaria ad suam missionem explendam versatur, diocesim Debrecenensem-Nyiregyszabolcsi, metropolitanae Ecclesiae Agriensis suffraganeam, condere opportunitatem duximus. Quia ego haec communitas diocesana noviter constituta suo Pastore eget, te, dilecte fili, ministerii pastoralis petitionem et claris praedictis dignum existimamus qui id mirum ob eas. Ideo Apostolica Nostra usi auctoritate te Episcopum **Debrecenensem-Nyiregyszabolcsi** nominamus renuntiamus constitutum, omnibus facis iuribus impositis que pariter obligationibus, quae ad novam sacerdotum canonum eidem muneri competunt. Ante exinde ordinationem episcopalem, quam a quovis catholico Praesule extra urbem Romanam recipere poteris, oportet fidei professionem facias, neonon fidelitatis nuncupus us utendum in Nos et Successores Nostros, secundum statas formulas, quas rite sigillo praeditas et subscriptas ad Congregationem pro Episcopis diligenter mittendas curabis facies tamen ut clausus et populis diocesis tuae huius nominationis in notitiam veniant, cum necesse sint cognoscant et eorum habeant novum Pastorem sibi datum. Datum Romae, apud S. Petrum, die primo et tricesimo mensis Maii, anno Domini millesimo nonagesimo nonagesimo tertio, Pontificatus Nostri quinto decimo.

Joannes Paulus 1993

Franciscus Thibaut, Secret. Apost.

A székesegyházi rangra emelkedő debreceni Szent Anna-templomban 1993. június 15-én 17 órai kezdettel ünnepi szentmise keretében püspökké szentelték Bosák Nándort, és beiktatták tisztségébe, mint a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye első megyéspüspökét.

A szertartást dr. Paskai László bíboros vezette be, és ő volt a fő szentelő püspök is.

Angelo Acerbi, magyarországi apostoli nuncius II. János Pál pápa képviselőjében olvasta fel a bullát. A Hajdú-Bihari Napló

tudósítója szerint „katolikus templomokban szokatlan taps fogadta a bulla kihirdetését.” Bosák Nándort a bíboros mellett dr. Seregély István, egri érsek és Tempfli József, nagyváradai megyéspüspök szentelte fel kézrátétellel, imádsággal, felkenéssel. Az evangéliumos könyv és a szimbolikus püspöki jelvények (gyűrű, süveg, pásztorbot) átadásával életbe lépett a pápai határozat. A társszentelő püspökök azokat az egyházmegyéket képviselték, amelyek területéből az új egyházmegyéket létrehozták. A szentmisét a felajánlástól kezdve már az új püspök mutatta be.

Bosák Nándor püspök atya a szentmise végén elmondott beszédében köszönetet és hálát mondott: „Megilletődéssel adok hálát a mindenható Atyaistennek, aki úgy szerette ezt a világot, hogy egyszerűlött Fiát adta értünk, és úgy rendelkezett, hogy az ő egyháza a világ

Püspökszentelés. A képen balról Angelo Acerbi, apostoli nuncius és Tempfli József, nagyváradai megyéspüspök
Fotó: MTI

„Dilecto filio **Ferdinando Bosak**, Seminarii maioris Agriensis moderatori, electo Episcopo Debrecenensi-Nyiregyszabolcsi, salutem et Apostolicam Benedictionem...”

„Kedvelt fiunknak, Bosák Nándornak, aki az Egri Érseki Szeminárium elöljárója, és akit Debrecen-nyíregyházi püspököknek választottunk, üdvözlés és apostoli áldás.

Mivel ennek az újonnan alapított egyházmegyei közösségnek nincs főpásztor, téged tartunk, kedves fiunk, ezen tisztség betöltésére méltónak, aki jártas vagy a lelkipásztori szolgálatban és példás eredmények ékesítenek.

Ennek megfelelően az apostoli hatalmunkkal élve téged Debrecen-nyíregyházi püspököknek kinevezünk, kihirdetünk és megerősítünk, minden joggal felruházunk és ugyanakkor minden kötelességet rád hárítunk, amelyek a szent kánonok előírásainak megfelelően ehhez a tisztséghez tartoznak.

Ennél fogva, püspökké szentelésed előtt, amelyet Rómán kívül bármely katolikus püspöktől fölvehetsz, le kell tenned a hitvallást, nemkülönben az irántunk és utódaink iránti hűségünket az előírt alakban, amelyeknek a püspöki kongregációhoz való megküldése szabályos pecsét és aláírás után szorgos gondoskodásod tárgya legyen.

Intézkedj továbbá arról is, hogy egyházmegyed papjainak és híveinek tudomására jusson kinevezésed, mivel szükséges, hogy megismerjék és megszeressék a hozzájuk küldött új főpásztort.

Végül, kedves fiam, akit az új egyházmegyebe küldünk, imával kísérünk és biztítunk, hogy emlékezve a Szentírás szavára: Magasztaljátok az Urat, mert jó, irgalma örökké megmarad (106 Zsolt 1), egész püspöki munkálkodásodat bízod a Jó Pásztorra, aki szent hivatással hívott meg bennünket.”

(Püspöki kinevezési bulla – II. János Pál pápa)

Fotó: MTI

végéig hirdesse Krisztus megváltó örömhírét. Különösen azért adok hálát Istennek, hogy megajándékozott a hivatás kegyelmével a katolikus egyházban. Harminc évvel ezelőtt papjai közé fogadott, most pedig rám bízta a püspöki szolgálatot”.

Köszönetet mondott II. János Pál pápának is, aki „pünkösdi ünnepén hirdette ki az új egyházmegyék felállítását, azzal a meggyőződéssel, hogy a Szentlélek életet adó, megújító kegyelmébe ajánlhatja az új magyar egyházmegyéket”. Beszédében idézte a püspöki jelmondatául választott Izajás

proféta szavait is: „Törd meg az éhezőknek kenyeredet!”. E mondat összefoglalja papi és püspöki szolgálatának lényegét: „Papi szolgálatomat továbbra is úgy fogom föl, mint eddig, hogy arra kaptam, hogy embertársaimat szolgáljam, hogy időről időre, újra és újra megtörjem a rászorulóknak, az igazságra, vigasztalásra szorulóknak az evangélium kenyerét”.

Majd testvéri szeretettel köszöntötte az új egyházmegye valamennyi papját, akik között tanítómesterei és tanítványai egyaránt vannak: „Azt hiszem, kapcsolataink összefognak minket, együtt, egymást jól megértve és segítve tudjuk majd közös szolgálatunkat végezni”. Az új egyházmegye vallási sokszínűségére hivatkozva kifejtette, hogy „úgy valósítsuk meg ezen a területen az együttműködést, hogy testvéri szeretetünkkel tanúságot adhassunk a világnak Krisztusról”. Tisztelettel köszöntötte a két megye, Hajdú-Bihar és Szabolcs-Szatmár-Bereg megye vezetőit és lakosait is. Megosztotta a jelenlévőkkel, hogy „hétéves koromban Szabolcs megye otthont adott az otthonától megfosztott családomnak. 39 évvel ezelőtt pedig mint tudásra vágyó kisdíjakot fogadott be Debrecen, fölkinálta nekem a tudás és emberség kincseit. Most ide térek vissza, hogy lelkipásztori, papi szolgálattal Isten dicsőségét, népem javát, e terület felemelkedését szolgáljam”.

Befejezésül a püspök atya püspöki helynépké nevezte ki dr. Váradi József nyíregyházi belvárosi kanonok apát urat, a püspöki hivatal irodavezetésével pedig Papp János

HAJDÚ-BIHARI

Katolikus püspököt szenteltek Debrecenben

Hivatalosan is megkezdte működését az új, Debrecen-nyíregyházi Egyházmegye

A kézzel írt és a fényképezőgéppel készített feljegyzések alapján a Debrecen-nyíregyházi Egyházmegye megalakítását a püspök és a megyei püspökök kezelték. A szentelési szertartás során a püspök a szentelt papokat a Szentlélek kegyelmébe ajánlotta az új magyar egyházmegyék felállítását. A szentelési szertartás során a püspök a szentelt papokat a Szentlélek kegyelmébe ajánlotta az új magyar egyházmegyék felállítását. A szentelési szertartás során a püspök a szentelt papokat a Szentlélek kegyelmébe ajánlotta az új magyar egyházmegyék felállítását.

A püspöki kinevezéskor az első pásztorbottal

rosi plébánost bízta meg, valamint bejelentette, hogy a Püspöki Iroda átmenetileg a nyíregyházi papi otthon épületében kezdi meg működését, Debrecenben pedig a Szent Anna plébánián, amíg megfelelő helyet találnak.

Az új püspököt elsőként dr. Kocsis Elemér, a Tiszántúli Református Egyházkerület püspöke köszöntötte közössége nevében. Imádságában kérte „a Szentháromság egy örök Istent, hogy adjon a mi szívünkbe szeretetet és világosságot, hogy azon az úton tudjunk járni, amelyet lefektettek előttünk azok, akik példát adtak a kiengesztelődésből, akik példát adtak a szeretetre, mert korunk többé nem a hitvitáknak a kora, hanem a dialógus kora és az egységtrökvések kora.”

Bosák Nándor püspöki székfoglalóját június 29-én a nyíregyházi társszékesegyházban az este 6 órakor kezdődő ünnepi szentmise keretében tartotta.

Ilyés Gábor történész
(A cikk bővebben megjelent a 2008-as egyházmegyei szemleban.)

„Peremvárosból” központ

Orosz Lőrinc prépost plébános 1991. május 15-e óta vezeti a debreceni Szent Anna plébániát, két évvel a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye megalakulása előtti évtől kezdődően. Ekkor még Debrecen a Szeged-Csanádi Egyházmegyéhez tartozott.

Orosz Lőrinc plébános beszélgetésünk során a 20 évvel ezelőtti katolikus életet mutatja be.

1991-93-ig eltelt két év alatt eseménydús volt Debrecen katolikus élete, hiszen 1991 augusztusában II. János Pál pápa magyarországi ittléte során Debrecenbe, a református Nagytemplomba is ellátogatott, nyomatékot adva ezzel az ökumenizmus iránti elköteleződésének. Dr. Kocsis Elemér akkori református püspök nagyon nyitott volt a pápalátogatásra. A nevezetes napra, augusztus 18-ára már minden elő volt készítve, mire ideérkeztem. Akkor már csak a híveket kellett buzdítani a Szentatya fogadására, és egy-két szervezési feladat maradt hátra.

Gyulai püspök úr főként azért helyezte Debrecenbe, hogy az orgona építését befejeztessem. Nehezen haladtak a munkálatok, anyagi vonatkozásban is akadtak nehézségek. Akkor a városvezetés Hevessy József polgármesterrel az élen – 22 évvel ezelőtt – 3 millió Ft összeggel támogatta az orgonaépítést.

Ebből is látszik, hogy számítottak a katolikusok a városban.

A Szent Anna-templom a város történelmének szerves része, hiszen 1693-ban, 320 évvel ezelőtt, a szabad királyi városi jog feltétele volt, hogy a város telket adományozzon a katolikusok részére. Itt áll most a Szent Anna Székesegyház. Kocsis Elemér református püspök részéről mindig azt a nyitottságot tapasztaltam, amit személye, egyénisége nyújtott. Ő a székesegyház 250 éves évfordulójának ünnepén rendezett kiállításunkon is megjelent.

Milyen volt 20 évvel ezelőtt a katolikus élet Debrecenben?

A városban akkor még csak négy római katolikus templom volt, ez a későbbi években két lakótelepi templommal – a Megtestesülés- és a Szent Család-templommal – bővült. A Szent Anna Plébániához tartozott Ebes, Mikepércs is. Ebesen még nem volt templom, Mikepércsen pedig nagyon

kezdetleges állapotok uralkodtak. Azóta mindkét helyen építkezünk, és rendezett templom illetve kápolna várja a híveket. Abban az időben csak egy káplán szolgált a plébánián, pedig nagyon sok volt a munka. A hitoktatás is nagyobb gyermeklétszámmal működött, hiszen akkor még nem indultak be az egyházi iskolák.

Elindítottuk az Egyházmegyei Hitoktatóképző Tanfolyamot, a Debreceni Katolikus Figyelő negyedévenként megjelenő újságot. Bárhová nyúltunk, volt látszatja, eredménye a munkánknak. A vidékiek számára a Szent Anna templom volt „a templom”. A hívek bármikor számíthattak arra, hogy itt van gyóntatás a szentmisék előtt és alatt.

A Szentatya magyarországi látogatása előzménye volt a magyar egyházmegyek rendezésének, így a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye megalakulásának is, amelynek püspökévé Bosák Nándort nevezte ki. Míg Debrecen korábban a Szeged-Csanádi Egyházmegye peremét jelentette, most püspöki székhely lett.

Évente néhányszor: újév napján, bér-máláskor és egyéb alkalmakkor misézett nálunk a Szeged-csanádi püspök úr. Most a püspöki székhely előnye, hogy jelen van a püspök. Itt van személyesen, kilép a városba, közvetlenebb kapcsolatot tud tartani a hívekkel, a városvezetéssel, más felekezetek képviselőivel. Minőségi változást jelentett tehát a püspöki székhely Debrecenbe helyezése. A város akkor is kulturális központja volt a régióknak és ma is az.

A Szent Anna templomot székesegyházi rangra emelték, így a feladatok is megnövekedtek, hiszen a székesegyház ettől kezdve számos központi, egyházmegyei esemény helyszínévé is szolgál.

Bosák Nándor püspök úr végzi a nagyobb ünnepi szentmiséket, valamint vasárnap este is ő misézik. Az egyházmegyei programokhoz is tudjuk biztosítani a hátteret.

Sokat köszönhetek a püspök úrnak. Jó természete van, a dolgokat feloldja, engedett dolgozni, és segített a székesegyház renoválásában és a templomépítésekben is.

Kovács Ágnes

Orosz Lőrinc plébános

Köszöntő Bosák Nándor püspök aranymiséjére

Az ezerkilencszázhatvanas években mint szombathelyi egyházmegyes pap csak látogatóba jártam az Egri Főegyházmegyéhez tartozó Miskolcon. Rendszeres gyónásaimhoz ragaszodva, bementem egy gyóntatószékbe, hogy lerakjam terheimet a mi Urunk irgalmának zsámolyához. Nyilván nem emlékszem, mit gyóntam, sem arra, amit a gyóntató mondott, de a gyónás után a gyóntató pap maradandó emléket hagyott bennem. Később más, ma már az apostolok utódainak sorába került kortársaimhoz hasonló, „még találkozni fogunk” emlékek bizonyult.

Közben már Egerben szolgált a székes-egyházban. A szeminárium előljárója lett. Ezen nem csodálkoztam, lám, nem volt véletlen az első benyomásom. Ekkor kértem tőle hitoktatási anyagot, diaképeket. Készséges válasza egy falusi plébános kérését teljesítve, rokonszenvet is ébresztett. Jó pap, mondtam magamban.

A Gondviselés úgy intézte, hogy munkatársak lettünk. Ekkor ismertem meg közelebről mint a szeminárium spirituálisát, majd rektorát. Mint a váratlanul főpásztori feladatokkal szembe néző újdonsült egri érsek, megannyi hasznos tájékoztatást kértem és kaptam tőle. Személyi, anyagi, adminisztratív ügyekben tájékozott, egyenes lelkű pap volt.

Láttam, hogy nem jelentéktelen tekintéllyel rendelkezik az Egyházmegyében.

A rendszerváltást követő évek előre nem látott föladatok elé állítottak. Sorra került Boldog II. János Pál pápa magyarországi látogatása. Enyhén csóválta fejét, hogyan lehet 12 egyházmegye közül egynek az ország negyedénél nagyobb területe, nem is szólva a többi politika szülte anomáliáról. Fölszólított, hogy készüljön átrendezési terv, akár új egyházmegyék létrehozásával is.

Az előkészített tervet lényegében jóváhagyta, és megjelent a „Hungarorum gens” pápai határozat, benne a két közigazgatási megyére kiterjedő új egyházmegye megalapítása. Nagy örömmel és megnyugvással vettem tudomásul, hogy a szokásos eljárás során szent Péter utóda Bosák Nándor egri szemináriumi rektort nevezte ki az új Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye első főpásztorává.

Az egyházmegyei székhely kiválasztása során együtt kerestük föl a debreceni refor-

mátus püspök urat. Egyetértésünk nyomán örültünk annak, hogy Debrecen városának jóindulatából egy használaton kívül álló, egykori egyházi iskolaépület visszaadásával kialakíthattuk a püspöki rezidenciát. Valljuk meg, irigyeltem, hogy a mai püspöki szolgálat ellátására a régi paloták helyett a székes-egyházi rangra emelt Szent Anna-templom közvetlen szomszédságában ma ideális egyházmegyei központ működik.

Együtt küzdöttünk a Magyar Katolikus Püspöki Kar közös föladatainak megvalósításában, és az új egyházmegyék megalapozásában. Bátran mondhatom, hogy Isten Szentlelke állt az új, hiteles papi életre építő püspök mellé. Némi központi és külföldi támogatással és a helyi anyagi lehetőségek bölcs fölhasználásával egy élő, új egyházmegye jött létre a Tiszántúlon.

Az egyházmegye fönnállásának huszadik évfordulóját ünnepli. Egyben köszönti első, húsz éve püspökké szentelt főpásztorát. Az is tény, hogy ez évben lett aranymisés pap. Hálát ad az Urunk hűséges szolgálatában eltöltött félévszázadért. Köszöntöm én is tisztelettel, barátsággal, szeretettel.

Megtapasztalhatta, hogy aki föltétel nélkül Istennek adja az életét, és megtesz mindent, ami tőle telik, nem kerül lehetetlen helyzetbe, és bizalommal nézhet a jövője és a közeledő üdvössége elé.

Senkinek nem kell jobb véleményt nyilvánítani az elmúlt életről, mint amit a tények igazolnak. Érdemes azonban az emberi vélekedéstől eltérni, és a végtelenül igazságos és irgalmas Istenre bízni sorsunkat.

Urunk, Jézus Krisztus áldja meg hűséges apostolát!

*Seregély István
nyugalmazott érsek*

Váradból–Szeged, Szegedből–Debrecen

Trianonnak sokféle hatása volt. Népeségi, gazdasági, politikai mellett egyházi is. A nagyváradi egyházmegye egy része a megkisebbedett Magyarország területén maradt. A nagyváradi püspök úrnak reménye volt, hogy megbízott helynökön keresztül ő továbbra is kormányozhatja ezt a részt is. Pintér László kitűnően „kormányozta” ezt a területet, de szinte önállóan, megyés püspökének nem sok irányításra volt lehetősége. Később a csanádi püspököt bízta meg a Szentszék e területen élők pasztorálásával. Udvardy püspök úr még külön megbízást kapott erre. Az én kinevezésemkor már külön megemlíítés sem történt a kinevező okiratban, bár egyesítve nem lett e két rész, a kormányzás joga a szegedi püspök kezében volt.

II. János Pál pápa 1991-es magyarországi látogatása meggyőzte a Szentatyát arról, hogy az egyházmegyék területi megosztása lelkipásztori szempontból nem a legszerencsésebb. Kérte a helyes megosztás tervét. A Vatikánban tanulmányozták, a szokásos ötévenkénti kötelező látogatáson a püspöki konferencia tagjaival megbeszéltek és a pápa jóváhagyta. Így a hatalmas területre kiterjedő egri egyházmegye területének egy részéből és a régi nagyváradi részből alakult ki a jelen Debrecen - Nyíregyházi Püspökség.

Szeged Budapesthez 160 km, Debrecenhez 220 km-re van. Budapest három püspökséghez tartozott. Valóban jobban lehet mind a papokkal, mind a hívekkel kapcsolatban tartani, a lelkipásztori munkát irányítani e megosztásban.

Debrecen lakosainak jelentős száma erre az időre már katolikus lett. Mint sok mindennek központja, mint egyetemi város valóban alkalmasnak látszott, hogy püspöki székhely legyen. Bár a papok száma nem volt ekkor nagy, de az egri részből csatolt területen, az ország jelen papi arányához viszonyítva jónak mondható volt, így a két rész papi el látása valóban biztosítottnak látszott. Vallásos csoportok nem kis számban voltak, így a hívek közül nem kevés aktív személy biztosíthatta, hogy megfelelő tanácsadó, segítő személy álljon a főpásztor mellett. A Szeged-Csanádi Egyházmegyéből is alkalmas lelkipásztorok maradtak, akik az indulásnál szintén segítséget jelenthettek. Az egyházmegyéje másik részét pedig, mint egri pap,

hosszú ideig spirituális, majd a hittudományi főiskola rektora ismerte, közvetlen kapcsolatban volt vele.

A döntések és az időpontok már ismertek voltak, de hogy Debrecenben is, Kaposváron is új egyházmegye induljon, ehhez megfelelő épület is kellett. A katolikus egyház elvett ingatlanainak visszaadási tárgyalásait már előbbi időben a Püspöki Konferencia rám bízta, így az én feladataim közé tartozott a megfelelő ingatlan megkeresése és visszavétele. A megfelelő minisztériumba hívták össze időnként az állami és egyházi tárgyaló feleket, ahol megszülettek a döntések. A debreceni tárgyaló fél az egyik alpolgármester volt. Nehezen értette meg, hogy az adott épülethez jogunk van, azt még nehezebben, hogy mikorra kellene visszaadni, még úgy, hogy a megfelelő renoválást és átalakítást is meg lehessen oldani. Többszöri és nem könnyű tárgyalások után végre sikerült az épületet átvenni. Így a püspöki székház elvileg az egyházmegye tulajdonába került. Azt hiszem nagy szerencséje volt a püspökségnek, hogy Fodor András hittanár az új egyházmegyében maradt, ugyanis az ő tervezése alapján úgy alakították át a visszavett épületet, hogy nemcsak megfelelő lakás, elegendő iroda készült el, hanem gyűlésekre, vagy nagyobb számú papi vagy világi hívekkel történő tárgyalásokra is lett alkalmas helyiség benne. Az új egyházmegye kihirdetések az új főpásztor nevét is nyilvánosságra hozták. Örömmre szolgált a kinevezett személy, akinek átadnom kellett az ottani eddigi szolgálatomat. Magam is püspöki kinevezésem előtt a mi kispapjaink lelkipásztorja voltam, mint ő Egerben, sokszor találkoztunk, sok mindenben egyezett véleményünk a papnevelés feladataiban. Tudtam, hogy csendessége mögött mély lelkeség és nagy felelősségtudat él. Örültem, hogy hosszú beszélgetésben kívánta, hogy ismertessem az ottani lelkipásztori irányokat, általam otthagyt papokat. Érdeklődése azt mutatta, hogy bár vannak elképzelései, de a régit sem akarja megszüntetni. Hívei nagy várakozással várták megnyilatkozásait. Öröm volt látni azt, hogy lassan hogyan forrnak össze vele a hívek, értik meg lelkipásztori terveit és próbálják megvalósítani azokat. Nagy félelem látszódtott abban is, hogy Debrecenben katolikus püspökség lesz. Milyen rossz következményei

lesznek. Ökumenikus lelkiülete, a mások felé meg nem különböztető szeretete feloldotta e félelmeket is. Nem a meglévő szájakat szét tépni jött, hanem a szeretet szálaival megerősíteni a már meglévőket.

Jó a múltat el nem felejteni, de még jobb és még fontosabb a jövőt megtervezni és a terv megvalósításában elindulni. Korunk közfelfogása, a társadalmi szélsőségek hitet

támadó nagy hangja, az erkölcsök hatalmas romlása és tudatos rombolása, az önzésből adódó nyereségvágy, az egyéni és közösségi felelősségvállalás alóli kibújás látszólag nem kedvez ma a vallásnak. De az Isten püspököt, papot, hívőt e világban, a nehézségekkel telített korban küldi Krisztus evangéliumát hirdetni és egyházába és az üdvösségre meghívni.

Főpásztorunk, Jézus Krisztus adjon erőt a jubiláló egyházmegye pásztorának, papjainak, híveinek, hogy e nehézségekben is tudják az egyház jövőjét és a feltámadt Krisztus győzelmét előmozdítani.

*Gyulay Endre
püspök*

Magántörténelem

1975 nyarat írtuk. A Helsinki Konferenciának köszönhetően először engedték ki a fiatalokat, hosszas procedúra után, nyugatra. A mai fiatalok el sem tudják képzelni, mi csoda örömet jelentett a vasfüggőnyt átlépni. 1975-ig szóba sem jött a 24 év alatti fiatalok nyugatra engedése, hiszen a rendszer attól félt, végleg elhagyják hazájukat. Az útlevelet már egy évvel a tervezett utazás előtt meg kellett kérni, a folyamat fél évig is eltartott.

Amikor végre kézbe fogtuk a vörösbőrű útlevelet, egy újabb procedúra kezdődött, valutát kellett igényelni. Azt hiszem, 100 dollárt adtak egy hónapra, és talán forintért bérletet lehetett venni az olasz vasutakra. Balogh Józsi barátommal Olaszországba készültünk Ausztrián és Svájcra keresztül. De nem szaporítom a szót, mintegy 9 hónapi kanosszajárás után 1975. augusztus 1-jén autóstoppal átléptük a határt. A szívem a torkomban dobogott, és szégyenem nem szégyen, még néhány könnyecsepp is kicsordult a szememből. Tudom, a mostani fiatalok észre sem veszik, amikor elhagyják a határt, de az akkori örömet mégse cserélném el senkivel. Sajnálom azokat, akik nem tudják, hogy a vasfüggöny mögötti szürke élet után milyen öröm volt látni a színes házakat, a muskátlis ablakokat, a zsúfolásig teli kirakatokat. Minden nap élmények százait varázsolta elénk az autók tömege, a gondozott parkok, a szép falvak, a mesekönyvek-be illő rétek és az Alpok!

Nem régi emlékeken szeretnék nosztalgizálni, csak azt az élményt elmesélni, amikor mintegy 3 hét csodálatos autóstoppos és vonatos barangolás után, amit számos állomáson eltöltött éjszaka fűszerezett, Milánó és Róma után egy éjszakai circolaréval, büdösen és éhesen, megérkeztünk Balogh Józsi barátommal Firenzébe. Nem volt nehéz cipelni a hátizsákot, hiszen abban legfeljebb csak néhány koszos ruha, száraz kiflivég és az egyre vékonyodó pénztárca lapult. A hőség még olasz viszonylatban is rekkenő volt, dél körül a normális olaszok sziesztáztak, csak néhány tökéletlen, elszánt turista bóklászott a firenzei dóm környékén. Mi is

a szomjúságtól és a hőségtől felájultan üldögéltünk az egyik katolikus templom lépcsőjén, amikor a lépcső másik oldaláról magyar beszéd ütötte meg a fülünket. Egy középkorú és egy lényegesen fiatalabb férfi üldögélt és eszegetett a lépcsőn. Előttük kockás terítő, rajta kolbász, szalonna, szép fehér kenyér, paprika, paradicsom. A szánkban összefutott a nyál. Mind a ketten elhallgattunk, szinte megbabonázva néztük a pár méterre falatozó magyarokat. Mindjárt kiderült, hogy ők is észrevették rajtunk, hogy mi is magyarok lehetünk, mert a szemünk kocsányon lógott, és szerintem a szánk is félig kinyílt, nagyokat nyeltünk, úgy hogy az éhség két lábon járó szobrát lehetett volna megmintázni rólunk.

– Jó napot! – szölkáltak oda hozzánk. – Magyarok?

– Igen! – bólintottunk kiszáradt szájjal.

– Jöjjenek közelebb, ismerkedjünk össze! – mondták kedvesen.

A két fiatal egyetemista nem sokáig kéréte magát és a magyarok mellé telepedett. Kezdetben óvatos volt a társalgás, hiszen a korábbi kellemetlen rendőrségi élmények miatt mindenütt provokátorokat és utánunk szaglászó kémeket sejtettünk, de valószínűleg a vendéglátóink is így lehettek, mert óvatosan kérdezték a foglalkozásunkat. A mi kérdésünkre előbb tartózkodóan válaszoltak:

– Lelkészek vagyunk, ami valószínűleg önöknek nem mond semmit, vagy ha igen, akkor nemigen tudják, hogy mivel foglalkozunk, hogy ez mit jelent.

Ebben az időben megtűrt páriák voltak a protestáns, katolikus és minden felekezethez tartozó lelkészek. Hősies türelem kellett a mindennapos megaláztatások elviseléséhez, ami egy kommunista és ateista társadalom hivatalos magatartásából naponta feléjük sugárzott. Elneveztük magunkat.

– Lehet, hogy már hallottunk az egyházzal, a vallásról valami keveset, valami de reng nekünk – mondtam, – mert tetszik tudni, Pannonhalmán azért csak esett néha szó erről, ha nem is mindig és nem is gyakran.

Hangos nevetésben tört ki a magyar kettős és immáron oldottabb hangulatban beszélgettünk tovább, aminek a lényege az volt, hogy a két magyar meghívott

bennünket, hogy csatlakozzunk a kolbász, fehér kenyér és paprika lakomához. De aki eszik, az meg is szomjazik. Mi a maradék pénzünkkel legfeljebb egy üveg ásványvizet vehettünk volna, de erre sem nagyon volt lehetőségünk, mivel minden fillérré szükség volt, hogy Velencében még valahogy túléljük a hátralévő 2–3 napot, ezért kiszáradó ajakkal néztünk egy vízcsap felé.

– Ááá, hagyjátok! – mondta az idősebbik. – Keresek én egy nyitva levő boltot és hozok mindjárt valami italt. Úgy is lett. Az idősebbik pár perc múlva megjelent egy kétliteres, könnyű olasz bort tartalmazó flakával, amelyik szájról szájra járt; pohár híján csak kéztörléssel gondoskodtunk a szükséges higiénáról. Mondanom sem kell, hogy a kolbász, paprika és a fehér kenyér, de még a könnyű olasz bor is maradék nélkül biológiai útra indult, és teli pocakkal, őszinte szívvel mondtuk a végén, hogy „Aki ételt-italt adott, annak neve legyen áldott”, s most ebben a vonatkozásban nemcsak a jó Istenre gondoltunk. Aztán kezdetűnk ráztunk jótevőinkkel, ők mentek tovább a firenzei városnézésre, mi pedig Velence felé vettük az irányt.

Aztán teltek-múltak az évek, befejeződött az egyetem, külföldi utak, klinika, emelkedtem a ranglétrán és valamikor, majd húsz évvel a firenzei események után hivatalos meghívót kaptam a Szent Anna-templomba. Később érkeztem, és helyet már csak a szentély fölé magasodó ablak mögött találtam, ami viszont azzal az előnnyel járt, hogy mindent nagyon jól láttam, ami a szentélyben zajlott. Igazából akkor képedtem el, amikor a hosszú és méltóságteljes szertartás után felemelkedett a földön fekvő helyzetéből a frissen kinevezett püspök, és én felismertem benne az egyik firenzei jótevőt, aki mint Jézus Krisztus a kenyérszaporításkor, jóllakatott minket, és az egy embernek is alig elegendő kenyér és kolbász négy ember „életmentő” táplálékává vált. Nem is csoda, hogy az új püspök jelmondata ez lett: „Törd meg az éhezőknek kenyeredet!”

Miközben a méltóságteljes és szép szertartás végéhez közeledett, és a hatalmas tömeg lassan elhagyta a templomot, a kiválasztottak pedig a püspöki beiktatást követő

ebédre készülődtek, eljátszottam a gondolatlalt: vajon nem kellene-e most nekem, a Neurológiai Klinika igazgatójának, pótlásul egy kis kolbászt, fehér kenyeret küldeni az

ünnepi asztalra, hogy tényleg jóllakjon a számos vendég?

Baráti szeretettel köszöntöm hát Nándor püspököt 70. születésnapja alkalmából, s ha

megéhezik, és nincs semmi a püspöki konyhán, forduljon csak nyugodtan hozzám!

Isten éltesse!

Csiba László dr. egyetemi tanár, Debrecen

Mint eszközök Isten kezében

Bosák Nándorral a 80-as évek közepe táján találkoztam először – Budapesten – az Örökimádás-templom szentélye mögötti teremben, ahol az Unio Cleri találkozókat tartottuk. Akkor még csak az Úr Isten tudta, hogy hogyan akar bennünket használni művének kibontakoztatásában. „Nézzétek: én valami újat viszek végbe, már éppen készülöben van; nem látjátok?” (Iz 43,19)

Fodor András püspöki helynök

Az 1991-es pápalátogatás után híre ment, hogy Magyarországon a Szentatya új egyházmegyéket kíván kialakíttatni, és ebben az átszervezésben Debrecen is érintett lesz. 1992 tavaszától már „versengésbe” kezdett Nyíregyháza és Debrecen. Az 1993. évi március végi ifjúsági találkozónkra meghívtuk Angelo Acerbi pápai nunciust, aki elfogadta a meghívást. Meggyőződésem, hogy a fiatalokkal teli Szent Anna-templom látványa tovább erősítette a nunciust az azt a döntést, hogy Debrecen lesz az új egyházmegye központja. Megmaradt bennem egy jelentős mozzanat: amikor kijött a templomból, visszánézett a lépcsőről a templomra, és a homlokzatra mutatva azt mondta Gyulay Endre püspök úrnak: „ez egy katedrális!”. Nem sokkal ezután Gyulay püspök úr megkért, hogy az önkormányzatnál indítsam el a Varga u. 4. sz. alatti, volt egyházi ingatlan so-

ron kívüli visszaadását, hogy abban kialakítható legyen a püspökség. 1993 pünkösdjén (május 30.) II. János Pál pápa megalapította az új, Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegyét, és kinevezte annak első püspökét Bosák Nándor személyében.

PÜSPÖKSZENTELÉS

Már nagyban folytak a püspökség leendő épületének felújítási munkái, amikor felhívtam leendő püspököm, hogy legyek a debreceni püspökszentelés helyi szervezője. Mentegetőzni kezdtem, hogy én ilyet még nem csináltam, erre az volt a válasz, hogy „még én sem”. (Életemben először 1964-ben voltam püspökszentelésen piarista diákként. Akkor az volt a feladatunk, hogy élő kordont alkossunk a szentelésre vonuló papság köré.) Így hát nem volt mentség, a Svetits, a KÉSZ és a debreceni fiatalok bevonásával elkezdtük „vikszolni” a Szent Annát, hogy székesegyház kinézete legyen.

Amikor a Szent Anna épült, egyetlen katolikus család volt Debrecenben! Most azért ennél jobb a helyzet. Gondolt-e akkor arra Csáky bíboros, hogy a Szent Annából még egykor székesegyház lesz? Vagy a későbbi plébánosok, akik a tűzvészek után helyreállították, szépítették, gyarapították? Még néhány évvel ezelőtt, amikor nagy nehézségek árán elkészült az új orgona, nem is sejtettük, hogy Istennek ilyen nagy tervei vannak vele, s úgy irányította a dolgokat, hogy a templom megfeleljen az ő terveinek.

KATOLIKUS PÜSPÖKSÉG A „KÁLVINISTA RÓMÁBAN”

A Gondviselő munkálkodása így utólag abban is felismerhető, hogy a nyolcvanas évek közepe táján sikerült elérni, hogy a debreceni protestáns felekezetek ökumenikus imahetébe a katolikusok is bekapcsolódjanak. Amikor II. János Pál pápa első magyarországi látogatásának programja köztudottá vált, az, hogy Debrecenbe is eljön, egyesek – reformátusok és katolikusok egyaránt – méltatlankodtak. A katolikusok azért, hogy miért nem a Szent Annába jön, a reformátusok pedig azért, hogy mit keres a pápa a Nagytemplomban! A Szentatya a maga személyi kisugárzásával és a Gályarabok emlékművének megkoszorúzásával leszerelte az ellenkezést. Debrecennek nagy áldássá lett az ő látogatása. Új lendületet kapott az egységötörekvés, és dr. Kocsis Elemér református püspök a püspökszentelésen a szentélyben foglalt helyet, és testvérként köszöntötte az új katolikus püspököt.

A püspökszenteléssel és beiktatással már volt Debrecennek katolikus püspöke és székesegyháza, de még nem készült el a püspökség épülete.

Így az első évet a püspök és közvetlen munkatársai (irodaigazgató és titkár) a nyíregyházi papi szociális otthonban töltötték. 1994. június 1-jén felszenteltük a püspökség épületét, és átköltöztünk az Egyházmegyei Hivatal a Varga u. 4. szám alá. A püspöki lakásrészt és fogadó termeit sikerült új bútorokkal berendezni az egri, a szegedi és a paderborni egyházmegyék adományaiból. Az irodákat pedig a Magyar Máltai Szeretetszolgálatól kapott bútorokkal rendeztük be.

ÉS AMI NEM LÁTHATÓ

Isten megadta nekünk, hogy püspökünk vezetésével eszközei legyünk az egyház látható és láthatatlan „épületeinek” rendbe hozásánál, felépítésénél.

Amikor pappá szentelésemre életprogramot jelentő idézeteket, gondolatokat kerestem, a szentelési meghívómra Loyolai Szent Ignác: Fogadd el Uram... imáért, újmás emlékképeimre pedig az Érted és Sokakért – Veled és Általad szavakat írtam, és a Papi szolgálat és élet zsinati dokumentumából ezt a kérést idéztem: „Jézusom! Add, hogy napról-napra alkalmasabb eszközzé váljak Isten népe szolgálatában”. (PO 12. n.) Főpásztorunkat köszöntve azért is hálát kell adnom, hogy az elmúlt évtizedekben Isten kegyelméből megtapasztalhattam, hogy ezek a kiválasztott gondolatok látható valósággá váltak. Ki tudná felsorolni azokat a lelki élményeket, megrendüléseket, talán megtéréseket is, amelyek munkálkodásunk közben és láttán, bennünk és a résztvevőkben végbementek? Milyen kegyelmi erők működéséhez adtunk, adhattunk indítást az iskoláinkból kikerülő, életre készülő diákoknak, vagy az otthonaink gondoskodását élvező, örök életre készülő idősek lelkében? Mindezekért legyen hála Istennek, aki valamennyiünket elhalmozott adományaival, hogy testvéreink szolgálataira kamatoztassuk azokat.

Övé legyen a dicsőség és a hála azért is, hogy nemcsak egyházszervezetté enged minket formálódni, hanem – első püspökünk személyes tulajdonságai által – a szeretetközösség élő templomát is építi bennünk.

Fodor András
püspöki helynök, plébános
Debrecen

(Az írások megjelentek 2008. december 28-ára, Bosák Nándor püspök atya 70. születésnapja alkalmából kiadott „Megtört kenyér” című könyvben.)

II. János Pál pápa megalapította a Debrecen–Nyíregyházi egyházmegyét

IOANNES PAULUS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI
ad perpetuam rei memoriam.

Hungarorum gens, quae, ducente Sancto Stephano Primo Rege, Beata Virgine Maria auxiliante, „Magna Domina Hungarorum”, firme in fide catholica egit radices, hodie, cum Ecclesia per Pentecostes mysterium sanctificatur, dono accipit novam suarum ecclesialium communitatum dispositionem.

A magyar nemzet Szent István első királya vezetésével, a Boldogságos Szűz Mária, a Magyarok Nagyasszonya oltalma alatt gyökerezett meg a katolikus hitben...

Dioecesis Debrecenensis-Nyiregyhazana noviter erecta, cuius ecclesia cathedralis sub titulo S. Annae in urbe Debrecen est et ecclesia concathedralis sub titulo Magnae Dominae Hungarorum in urbe Nyíregyháza, componatur ex comitatibus Szabolcs-Szat-

már- Bereg et Hajdú-Bihar, quorum prior usque adhuc in ditione archidioecesis Agriensis fuit et alter partim in ditione eiusdem archidioecesis et partim in dioecesi Szegediensi-Csanadiensi.

„Az újonnan alapított Debrecen-Nyíregyházi Püspökség Szent Anna tiszteletére épült székesegyháza Debrecen városában van, a Magyarok Nagyasszonya tiszteletére épült társszékesegyháza Nyíregyháza városában van. Hozzá tartozik Szabolcs-Szatmár-Bereg és Hajdú-Bihar megye...”

Ioannes Paulus PP. II.

(Részlet II. János Pál pápa „Hungarorum gens” kezdetű bullájából.)

1991 augusztusában II. János Pál pápa debreceni látogatása alkalmával a kiengesztelődés és megbékélés jeleként koszorút helyezett el a gályarabok emléksobrán.

A Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye alapításának története

I. Történeti visszatekintés ¹

Államalapító Szent István királyunk egyházszerző tevékenységével közel ezer évre meghatározta a magyar katolikus egyházkormányzat struktúráját. Nem véletlen, hogy 1991. augusztus 20-án, II. János Pál pápa első magyarországi látogatása alkalmával a Hősök terén így köszöntötte népünket: „Íme István, Magyarország királya, a szent, aki lerakta házatok alapjait.” Az első Árpád-házi királyok idején kialakult egyházkormányzati szerkezeten lényegesebb módosításokat csak a XVIII–XIX. század fordulóján hajtottak végre.

A magyar egyházszervezet jogi alapkövetétele, a magyar egyházszervezet felállítását elrendelő alapító oklevél kiállítását 1001 áprilisában, húsvét ünnepén történt meg Ravennában. Az első magyarországi egyházmegye Esztergom székhellyel létesült, joghatósága alá valószínűleg az egri és a veszprémi püspökségek tartoztak. Az egri püspökség Szent István általi alapítására IV. Béla király 1261-ben keletkezett oklevelének egy 1271-ből származó átirata a bizonyíték, amely a szent királyt nevezi meg a püspökség alapítójaként, és említést tesz arról, hogy az egyházmegye 1009-ben már bizonyosan megvolt. Az ország északkeleti és keleti részeit foglalta magában, s délen lenyúlt egészen Ajtony szállásterületéig. Így az első évtizedekben a későbbi bihari (majd váradi) püspökség területe is az Eгри Egyházmegyéhez tartozott. Egészen a XVIII. század derekáig e déli rész maradványaként keskeny csík húzódott a Bihar-Váradi és a Csanádi Egyházmegye között pankotai főesperesség néven, amely jogilag Egertől függött és csak 1750 táján lett a Csanádi Egyházmegye része.

Az első időszakban az egri püspökség területe nyolc vármegye területére terjedt ki: Borsod, Abaujvár, Zemplén, Ung, Szabolcs, Zaránd, Szolnok és Heves megyéket

foglalta magába. A XIII. században a vármegyévé szerveződött beregi és ugoccai részek is csatlakoztak hozzá, sőt 1299-ben az egri püspök a máramarosi területekre is kiterjesztette joghatóságát.

A török dúlás és a reformáció idején a katolikusság lélekszáma, s ezzel a plébániák száma alaposan megcsappant. A törököktől megtisztított területeken öt teljesen megsemmisített egyházmegyét (Csanád, Kalocsa, Pécs, Várad, Vác) kellett újjáremteni, de másik négy egyházmegyében is (Esztergom, Veszprém, Győr, Eger) igen nagy volt a pusztulás. Az újjáépítésnek a jele, hogy az egri egyházmegyében 100 év alatt (1699–1799) 353 plébánia és 66 helyi lelkészség keletkezett.

A püspököknek alapokig hatoló újjáépítési feladatai mellett egyre esedékesebbé vált a túlságosan nagy kiterjedésű és ezért nehezen kormányozható egyházmegyék felosztása is.

Mária Terézia, hogy növelje az egyház belső erejét, melyet aztán majd az állam javára tud kamatoztatni, továbbá, hogy könnyebbé és rendezettebbé tegye a legnagyobb egyházmegyék kormányzását, megindította ezek felosztási folyamatát és új egyházmegyék létesítését. Az esztergomi főegyházmegye széttagolása végett a területéből 3 új püspökséget szervezett: a szepesit, a rozsnyóit és a besztercebányait. A Dunántúlon pedig elrendelte a székesfehérvári és a szombathelyi püspökségek felállítását.

Az Eгри Egyházmegye utolsó püspöke, gróf Eszterházy Károly 1761-ben foglalta el hivatalát, amelyet 1799-ig, haláláig töltött be. A halála után újra napirendre került egy régebbi terv, a hatalmas kiterjedésű Eгри Egyházmegye felosztása. I. Ferenc az egyház és az állam érdekeinek a figyelembevételével felosztotta az egri és a munkácsi egyházmegyéket és ezekből új püspökségeket létesített. 1804-ben a király az egri püspökség területéből kihalította a kassai és szatmári püspökségek területét, az egri püspökséget

pedig érseki, metropolitai rangra emelte.

Az 1920-as trianoni békediktátum következtében csak a Veszprémi, Székesfehérvári, Váci, Eгри és Pannonhalmi Egyházmegye területe maradt meg teljesen érintetlenül az új magyar állam területén. Hat püspökség székhelye Magyarországon maradt (Esztergom, Győr, Szombathely, Pécs, Kalocsa és Hajdúdorog), területének egy része azonban az utódállamok valamelyikéhez tartozott. Rozsnyó, Kassa, Szatmár, Várad és Csanád Egyházmegye esetében a terület csökkenése mellett a székhelyek is az utódállamokhoz kerültek. A primási székhely megmaradt, de területének legnagyobb része elszakadt. A csanádi püspökség székhelye 1923-ban Temesvárról Szegedre tevődött át. A váradi rész irányítását Debrecenből apostoli kormányzói helynök végezte. Egerhez pedig, bizonyos adminisztratív függetlenséget megőrizve a rozsnyói, kassai, szatmári rész került.

Trianon után nem születtek olyan megoldások, amelyek kielégítően és véglegesen megoldották volna a határokon kívülre került egyházmegyék ittmaradt területeinek az itthoni egyházmegyékbe kellőképpen integrált lelképásztori ellátását. 1945 után a trianoni határok visszaállításával ez a helyzet maradt fenn, némi módosítással. Bár a Kassai Egyházmegye Magyarországon maradt területei már korábban integrálódtak az Eгри Egyházmegyébe, de pl. a Nagyváradi Egyházmegye

Ilyés Gábor történész

1. A történeti visszatekintés az alábbi irodalom felhasználásával készült: Dr. Szántó Konrád: A katolikus egyház története. I–II. kötet. Budapest. • A Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye első sematizmusa 1995. Debrecen, 1995. • Gergely Jenő: A katolikus egyház története Magyarországon 1919–1945. Budapest, 1997. • Dr. Löffler Erzsébet: Két és fél évszázad az egri püspökök és érsekek történetéből (1699–1943). Eger, 2002.

II. János Pál pápa a debreceni Református Nagytemplomban

Fotó: Hapák József

magyarországi területeinek végleges idecsatolása csak a Hungarorum gens bullával következett be. A szatmári részek kormányzására 1947-ben a püspök a magyarországi részen Vállajon rendkívüli helynököt nevezett ki a plébános Baróth Mihály személyében. Halála után, 1951-ben Eger vette át az irányítást: az egri érsek szatmári apostoli kormányzói minőségben volt ordinárius. (Egerben ekkor külön irodai igazgatóság létesült az ún. Északi Részek ügyeinek intézésére.)

A római Szentszék 1982-ben a Kassai, Rozsnyói és Szatmári Egyházmegye magyarországi területét az Egri Főegyházmegyéhez csatolta. Ezt a döntést a Vatikán a Szatmári, a Rozsnyói és a Kassai Egyházmegyében élő papság akarata és szándéka ellenére hozta meg, akik e határozattal azt sérelmezték, hogy Róma ezzel – a II. Vatikáni zsinat egyik döntésére hivatkozva, miszerint az egyházmegye határainak egybe kell esnie az országhatárral – szentesítette a trianoni határokat. Kádár László egri érsek azonban megígérte, hogy a csatolás megtörténte után nem eszközöl semmi változtatást az Északi Rész kormányzását illetően és ígéretét be is tartotta.

2. A Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye megalapítása ²

A katolikus hívek számának növekedése és arányuk különböző alakulása az ország

városaiban és falvaiban az egységes és eredményes lelkipásztorkodás érdekében szükségessé tette az egyházmegyék átszervezését.

Dr. Seregély Istvánt 1987 júniusában nevezték ki egri érsekké. Egy olyan egyházmegye került igazgatása alá, amely 24 ezer km²-ével az ország területének egynegyedét képezte. Még ugyanezen év októberében Ad limina látogatásra ment püspöktársaival együtt Rómába. A visszaemlékezése szerint a pápa már ekkor látta a magyarországi egyházmegyék térképét nézegetve azok területi abszurditását, de a látogatásáig nem történt semmi érdemleges.

E kérdésben tehát II. János Pál pápa magyarországi lelkipásztori látogatása 1991. augusztus 16. és 20. között hozott fordulópontot. A látogatásról így számol be Ternyák Csaba, aki a pápa közvetlen munkatársaival több alkalommal is elbeszélgethetett: „A látogatás első helyszíne Esztergom volt. Mindenki nagy várakozással tekintett a magyar prímások városába tett pápai látogatás elé. Különösen Mindszenty bíboros nagy neve fokozta fel a várakozásokat. Annál nagyobb volt a csalódásuk, amikor meglátták Esztergom szegényes városát és megtudták, hogy a magyar prímás székhelye egy 30 ezer lakosú kisváros, amely ráadásul akkoriban még nagyon magán viselte azt a helyzetet, hogy a kommunista rezsim alatt az érseki városokat kifejezetten büntették a fejleszté-

sek vonatkozásában. A helyzet fonákságát fokozta az az élmény, amelyet az út második állomása, Budapest tett a pápára és munkatársaira. A pápa és munkatársai értetlenül álltak az előtt a tény előtt, hogy a 2 milliós világvárosnak, Budapestnek nincs saját püspöke, és hogy három egyházmegye osztozik területén. Emlékeim szerint ez után a látogatás után kezdődtek meg, ill. gyorsultak fel az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye új határai megalkotására és az új magyar egyházmegyék létrehozására vonatkozó munkálatok.”³

Ugyanezt a momentumot emeli ki visszaemlékezésében dr. Seregély István is: „Az egyházmegyék átszervezése II. János Pál pápa érdeme, aki 1991-ben meglátogatta hazánkat, és érzekelte azt az abszurdumot, hogy a szegedi püspök, ha kinéz az ablakon, a Váci Egyházmegyéhez tartozó tápéi templom tornyát látja, vagy ugyanígy a győri püspök az ablakából a Mosoni-Duna túlsó partján az Esztergomi Érsekség területében gyönyörködhetett. Az egri érseknek egy napot kell utaznia, hogy Kunszentmártont, vagy a román határon lévő szatmári plébániákat meglátogassa.”⁴ Számokra fordítva: az egri érseknek 18 évre lett volna szüksége ahhoz, hogy – vasárnaponként két helységet számítva – végiglátogassa egyházmegyéje valamennyi plébániáját.

1992 márciusában Seregély István érsek úr írásban át is adta elképzeléseit a püs-

² Az egyházmegye alapításának történetéhez elsősorban a Magyar Katolikus Püspöki Kar konferenciáinak a jegyzőkönyveit használtam. Köszönöm dr. Seregély István ny. egri érseknek, Gyulay Endre ny. szegedi püspöknek, dr. Ternyák Csaba egri érseknek és dr. Váradai Józsefnek, hogy visszaemlékezéseikkel segítettek e dolgozat megszületését.

³ Dr. Ternyák Csaba egri érsek írásbeli visszaemlékezése alapján.

⁴ Seregély István: Magunkat nem hagyhatjuk el. Budapest, 2007. 172. p.

5 Uo.

Fotó: MTI

A püspökszentelési szertartáson Váradi József és Orosz Lőrinc plébánosok nyitott evangéliumos könyvet helyeznek a szentelendő Bosák Nándor fejére a felszentelő imádság alatt. Ez a mozzanat azt fejezi ki, hogy a püspök az evangélium legfőbb hirdetője.

pökkari konferenciának az egyházmegyék határainak módosításáról. Javaslatai között szerepel az egri egyházmegye két részre osztása, Eger és Nyíregyháza központtal. A határookra több változatot is lehetségesnek tartott.

1992 szeptemberében a konferencia tagjai egyhangúlag megbízták dr. Dékány Vilmos esztergomi segédpüspököt azzal, hogy szakemberek bevonásával állítson fel egy bizottságot az egyházmegyei határok kiigazítására.

A bizottság által elkészített tervezet szerint a felállítandó egyik új egyházmegye „Egertől megkapja a Tiszától keletre fekvő területeket, Szeged-Csanádtól annak északkeleti részét Debrecennel. Az új egyházmegye területét tehát Szabolcs-Szatmár-Bereg és Hajdú-Bihar megye képezné.” Az A változat nyíregyházi püspökség felállítását javasolja, hiszen ezt indokolja „a város katolikus túlsúlya, jól kiépített egyházi szervezet”, továbbá „van püspöki székháznak alkalmas épület, vonzáskörében vannak a határon túli magyarok.” A B változat a debreceni püspökség mellett a következő érveket hozza: „a város kulturális rangja, az ökumenikus szempontok és az a tény, hogy Debrecen valamikor a nagyváradi ap. kormányzó székhelye volt.”⁵

1993. január 23. és 30. között a Magyar Katolikus Püspöki Kar az ötvenként esedékes Ad limina látogatáson vett részt Rómában. Az Angelo Sodano bíboros államtitkárral folytatott tanácskozás kiemelkedő témája volt az egyházmegyei határok kérdése. A rendezés tervét már beterjesztette a Püspöki Kar a Szentszékhez. Az új egy-

házmegyék alapításának a terve is kedvező fogadtatásra talált.

II. János Pál pápa az 1993. május 30-án, pünkösöd ünnepén kelt „Hungarorum gens” kezdetű bullájával megváltoztatta a magyar katolikus egyház szervezeti felépítését. Egy kivétellel valamennyi egyházmegye határát megváltoztatta és két új egyházmegyet hozott létre azzal a céllal, hogy kiegyenlítődjenek a létszám- és területbeli különbségek. A Kaposvári Egyházmegyet a Veszprémi Egyházmegye déli részeiből, valamint a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegyet az egri érsekség keleti és a szeged-csanádi püspökség északi területeiből. Az eddigi három érseki tartomány (Esztergom, Kalocsa, Eger) mellett a pápa most érseki rangra emelte a veszprémi püspökséget, első érseke az eddig megyéspüspök, Szendi József lett. A Kaposvári Egyházmegye püspökévé Balás Béla veszprémi segédpüspököt, a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye főpásztorává pedig Bosák Nándor egri szemináriumi rektort nevezte ki. A Kalocsai Főegyházmegye elnevezése Kalocsa-Kecskeméti Főegyházmegyére, az esztergomié Esztergom-Budapesti Főegyházmegyére (Érsekség) változott.

Angelo Acerbi érsek, apostoli nuncius a Magyar Katolikus Püspöki Kar tagjaival 1993. június 1-jén ismertette hivatalosan a pápai bulla rendelkezéseit.

A híveket hivatalosan az egyházmegyék területének átrendezéséről a Magyar Katolikus Püspöki Kar 1993. június 1-jén kelt pásztorlevelében tájékoztatta, melyet a kézhezvétel utáni vasárnapon minden misén fel kellett olvasni.

A papok általában jól fogadták és elfogadták a döntést. Ahogy Pásztor Károly, Pócspetri plébánosa fogalmazott, aki Egert szerette, hiszen a szemináriumi évek alatt kedves emlékek fűzték hozzá: olyan ez, amikor a gyerek megnősül, elhagyja a szülői házat, de attól nem szakad el véglegesen, a szüleit szereti és ápolja a kapcsolatokat. Ugyanígy ápolják a paptestvérek is a régi kapcsolatokat, pl. a régi osztálytársakkal. Ha meghal az egyik paptestvérük, akkor értesítik egymást. Szerinte az évek során az új egyházmegye összekovácsolódott és mint egy nagy család működik, ezért hasznos és korszerű volt az egyházmegyék felosztása.

Varga János (1989 és 1995 között a szatmári esperesi kerület esperese volt) a döntésben azt emelte ki, hogy a szatmári papokat jóleső érzés töltötte el az új beosztás, és gyógyír volt ez az 1982-es vatikáni döntésre, amikor a történelmi határok felrúgásával a szatmári részeket az Egeri Főegyházmegyéhez csatolták, hiszen a tízévi egri számkivetettség után megnyugvás következett. Szerinte az új egyházmegyében három lelkeség nőhet össze egymás gyarapítására, a nagyváradi, a szabolcsi és a szatmári részek papjainak és híveinek lelkesége. Nagy örömmel töltötte el, hogy a szatmáriak máriapócsi zarándoklata július utolsó vasárnapján az egész egyházmegye búcsúja lett.

*Ilyés Gábor történész
(Az írás bővebb változatban megjelent a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye Sematizmusának 2008-as kiadásában.)*

Papszentelés, diakónus szentelés

Szent László ünnepén

Az egyházmegye védőszentjének ünnepén, **június 22-én** (szombaton) Nyíregyházán, a társszékesegyházban a 10 órakor kezdődő ünnepi szentmise keretében a **diakónus és papszentelés** lesz. Bosák Nándor megyéspüspök pappá szenteli *Reznek Ádám* és *Törő András* diakónusokat, diakónussá szenteli *Olasz Lajos* és *Varga Lóránt* akolitusokat.

A szentelendők életére és szolgálatára Isten áldását kérjük.

Jubiláló papok

Szeretettel köszöntjük a jubileumi évben Hasulyó András aranymisés és Hasulyó János ezüstmisés papjainkat is.

HASULYÓ ANDRÁS plébános, címzetes esperes
Ajakon született 1940. február 3-án. Pappá szentelték 1963. június 13-án Egerben. Kápláni szolgálatát Tarban kezdte, majd 1965-67-ig Nyírtelken szolgált. Ezután Jászárokszálláson egy, Füzesabonyban négy, Tiszafüreden két évig és Erdőteleken szintén négy évig végezte a lelkipásztori szolgálatát. 1978-81-ig Tiszaörvény plébánosa lett, majd Nagyivánban 1981-90-ig szolgált. 1990-től a Dombrádi egyházközséget vezette nyugdíjba meneteléig, 2010-ig. Ezt követően az ajaki egyházközségben Gáspár Mátyás plébános mellett kisegítő lelkipásztori szolgálatokat végez.

HASULYÓ JÁNOS plébános, helyettes esperes
Kisvárdán született 1960. november 26-án. Pappá szentelték 1988. június 11-én Egerben. Kápláni szolgálatát Erdőteleken kezdte, itt két évig, majd Kisvárdán három évig szolgált. Ezután Mátészalkára került, ahol a plébánosi kinevezése előtt egy évig végezte a kápláni feladatait. Kinevezése elsőként Berettyóújfaluba szolt 1994-2009-ig, ahol a Berettyóújfalui esperesi kerület helyettes esperesi feladatait is elvégezte. Jelenleg Baktalórántháza plébánosa.

Reznek Ádám

Törő András

Olasz Lajos

Varga Lóránt

Hasulyó János

Hasulyó András

„Uram, mit akarsz, hogy tegyek?” (ApCsel 9,5)

Egyházmegyei zsinat 1999

1999. október 25-én a debreceni Szent Anna Székesegyházban ünnepélyes szentmisével kezdték meg a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegyei zsinat munkáját. A szentmisét Bosák Nándor megyéspüspök mutatta be. A Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye életében a megalakulás óta először nyílt alkalom, hogy papok és világiak együtt tanácskozzanak a közös tennivalókról.

A főpásztor homíliájában elmondta, hogy „a magyarországi katolikus egyház történetének kimagasló eseménye volt 1991-ben II. János Pál pápa lelkipásztori látogatása. A Szentatya jövevényének igazi eredménye abban foglалható össze, hogy a rendszerváltás után bátorítást és lendületet adott a magyar egyház megújulásához. Ez a látogatás a mi vidékünket – Kelet-Magyarországot – kitüntető módon érintette. A Szentatya ellátogatott Máriapócsra, ahová a görög- és római katolikus hívek 300 éve együtt zarándokolnak a Könnyező Szűzanyához. Járt Debrecenben is, a református Nagytemplomban imádkozott a keresztények egységéért.

A Szentatya a katolikus püspökökhöz intézett beszédében hívta fel a figyelmet az egyházmegyei zsinatok tartására, mint olyan eszközre, ami segítség lehet a ránk váró feladatok jobb megoldásában. Ezt mondta: „A II. Vatikáni Zsinat után sok helyi egyházban tartottak egyházmegyei szinodusokat. Ezekon Isten egész népének – a papoknak, szerzeteseknek, a világi híveknek – megadott az a lehetőség, hogy együtt imádkozzanak és gondolkodjanak, azután pedig közös munkatervet dolgozzanak ki, amelynek megvalósításán mindnyájan együtt fáradoznak. Itt az ideje, hogy a ti országokban is elinduljanak hasonló kezdeményezések.”

A zsinat a hit továbbadására, és tanúságtételre is szolgált. Ez határozta meg a zsinaton alkalmazott munkamódszert. Fontos feladatul határozták meg, hogy a tanácskozás józan, reális és bátor útmutatást adjon a jövőre.

Zsinatunkat október 28-án azzal az örömteli érzéssel zárhattuk, hogy Isten

segítségével eredményes munkát végeztünk. A négy nap alatt papok és világi hívek intenzív munkában, nyílt, jóakarató párbeszédben formálták a munkadokumentumok szövegeit, a felvetődött javaslatokat.

Bosák Nándor megyéspüspök volt a zsinat elnöke

A zsinaton feldolgozott témák: Evangelizáció, Diakónia, A papok és szerzetesek, Az egyház hívei, Az egyházmegye szervezete és a plébániai élet, Anyagi javaink és kezelésük, Kapcsolataink más egyházakkal, Jelenlétünk a társadalomban.

Zsinati Napok az egyházmegyében

A Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye az 1999-ben, az első Egyházmegyei Zsinaton megfogalmazott irányelvekre

reflektálva két alkalommal rendezett Zsinati Napot Debrecenben.

2005. október 29-én „A plébánia mint a hit megőrzésének és továbbadásának helye” címmel volt zsinati nap. Ezen a napon egy témán belül három kérdéskörrel – a plébániai közösségekkel, a plébániai tanítás lehetőségével, valamint az egyháznak a társadalomban való képviselésével, kiemelve a média adta lehetőségeket – foglalkoztak együtt a papok és világiak.

A 2007. november 10-én megtartott zsinati nap a „Szent Erzsébet-év” lezárásának is tekinthető, hiszen az Árpád-házi szent legalapvetőbb tanúságát szem előtt tartva határozták meg a témáját, a diakóniát mint szeretetszolgálatot. Ez az Egyház nélkülözhetetlen feladata, melyet Jézus megbízásából eredően az emberek javára különböző területeken végez.

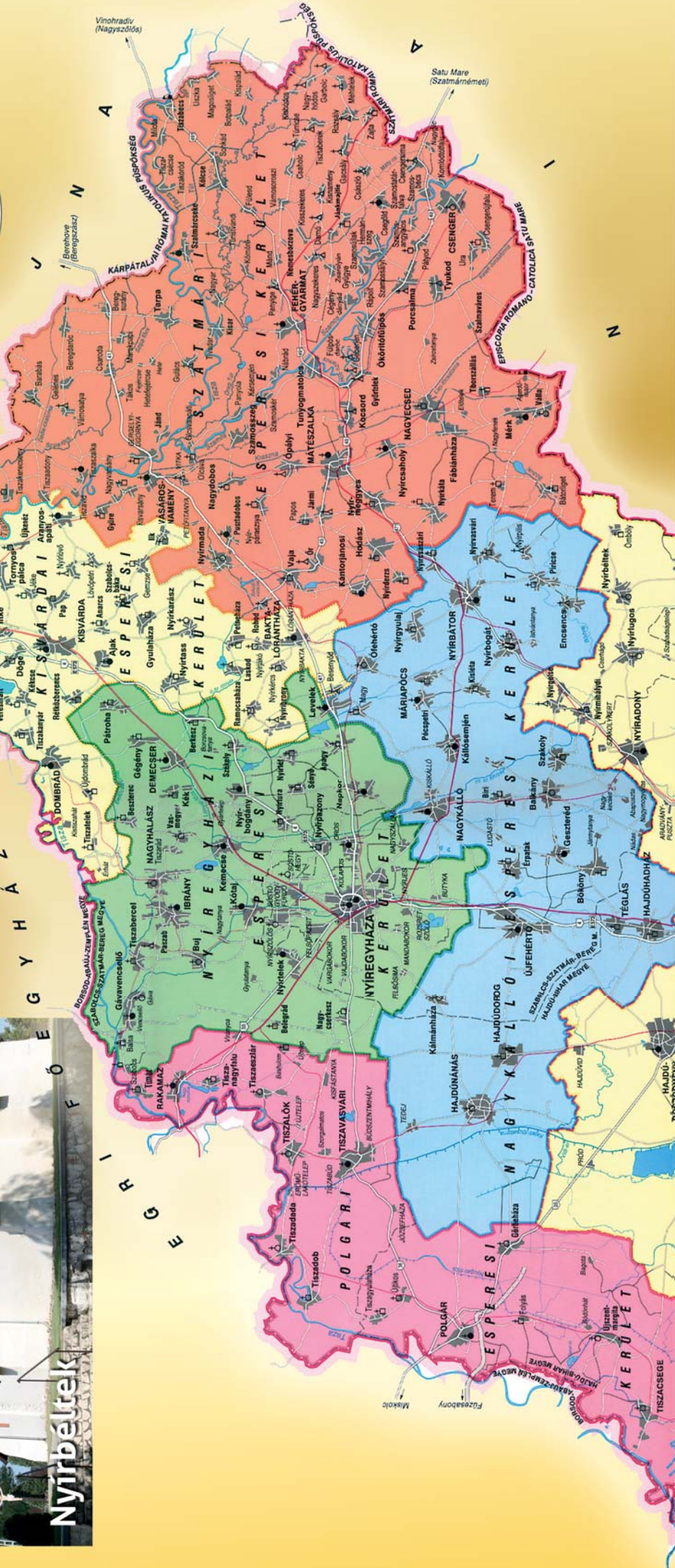
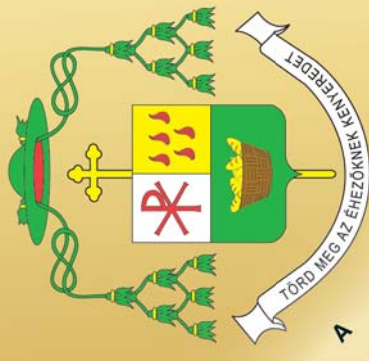
Öröm-hír Szerkesztőség

Papok és világi munkatársak a Zsinati Napon – 2005. október

20 éves a Debreceen-Nyíregyházi Egyházmegye 1993-2013

Gesztered

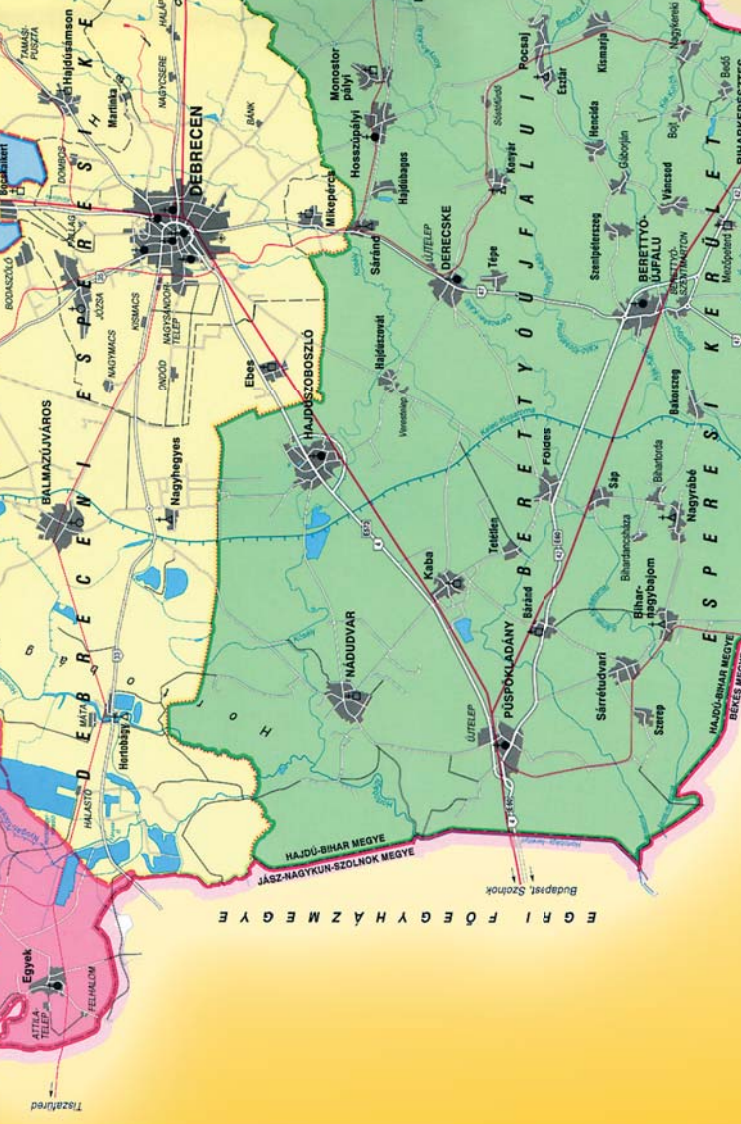
Berettyóújfalú

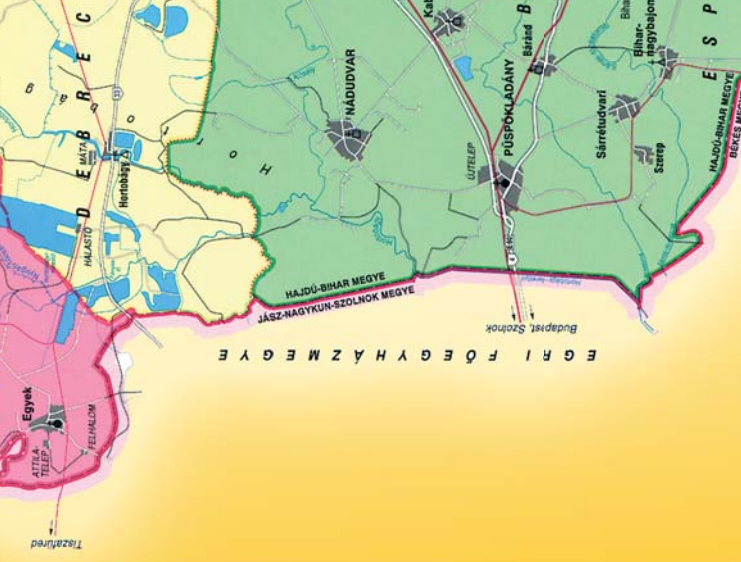
Mátészalka

Fényeslitke

Rakamaz

Nyírtelek

**Boldog az az egyházmegye, amelyet szent László király, ez a beszédében ékes,
karjában erős, testében tiszta, lelkében fényes és szívében bátor hős lovagkirály védelmez!**

„Szent László király, egyházmegyénk védőszentje, könyörögj érettünk!”

**„Idvezlégy kegyelmes
Szent László kerály!
Magyarországnak édes oltalma,
Szent kerályok közt drágalátus
gyöngy,**

**Csillagok közt fényességes csillag!
Szentháromságnak vagy te szolgája,
Jézus Krisztusnak nyomdoka követi;
Te szent léleknek tiszta edénye,
Szűz Máriának választott vitéze.”**

(Ének Szent László királyról,
1500 körül)

Az Árpád-ház szentjeinek dicsőséges templomában erős oszlopként áll egyházmegyénk védőszentje, Szent László király. Egyik gyönyörű énekünk a következő szentekre és az általuk kiemelkedően gyakorolt erényekre irányítja figyelmünket: István király szíve gazdagságára, Imre herceg kemény tisztaságára, Erzsébet hős szeretetére, Margit imáira és László király vitéz lovagságára. Ők a mi közbenjáróink Isten előtt, amikor szeretett hazánkért könyörgünk, hogy segítse és mentse meg a rá zúduló veszedelmektől. E példamutató szentek között fényes csillagként ragyog ma is László király, akinek közelgő ünnepe alkalmából nézzük most „tiszta lelkét” és „idézzük érdekét”!

Szent László király nevének hallatán lelki szemünk előtt megjelenik egy erős uralkodó alakja. Erőtől duzzad ez a kép, de erőt adott azoknak a tatár, török és osztrák ellen hadba induló magyar katonáknak is, akik Isten és Szent László nevének segítségül hívásával erőért és győzelemért könyörögtek. László királyt, aki „tagodban ékes, tervedben díszes”, sőt „válladtul fogva mindeneknél magasb” volt, a régi magyarok a magyar szentek közül legjobban szerették és tisztelték.

Férfiak példaképe

Ő volt a szemükben a szentnek, a szent királynak, a magyar szentnek az eszménye. László azt az erőt testesítette meg, amely minden férfi számára vonzó és kívánatos. Már a harcra készül ifjúként, amikor bölényre és medvére vadászat, amikor a lengyel udvarban lovagi nevelést kap. Harcol üldözött bátyja, majd Salamon király mellett. Az egyik csatában egymaga hat kunt ejt el! Erős uralkodóként megvédte a rábízott hazát az idegen népektől, sőt hódításaival gyarapította is azt. Dicsőséges csaták és győzelmek veszik körül, mindenütt mint a hős mintaképe jelenik meg. De ereje nemcsak a csa-

ták győzelemre vitelében nyilvánult meg, hanem országa érdekében is, mert képes volt olyan szigorú, de igazságos törvényeket hozni, amelyekkel hosszú időre megszilárdította az alkotmányos rendet és a belső nyugalmat. A szigor mögött ott van a jóság is, amikor pl. úgy rendelkezik, hogy a gyilkosok vagyónának egyharmad részét fenn kell tartani a gyilkos gyermekei számára. Ahogy a krónikás is megjegyezte: „minden ítéletében Isten félelmét tartotta szeme előtt”.

Összefoglalva elmondhatjuk, hogy uralkodása sorsdöntő volt népünk történelmében. Kiváló uralkodói képességével, vitézségével és életszentségével kivezette a magyarságot a belső veszedelmek örvényéből, és megmentette a külső ellenségek halált és pusztulást hozó támadásaitól.

Szűz Mária választott vitéze

Ne felejtjük el azonban, hogy ez a „bátor László”, ez a rettentő harcos és bölcs uralkodó „Szűz Máriának választott vitéze” volt. A szüleitől kapott vallásos nevelésnek köszönhetően a lovagi hősiességet megszentelte és keresztény erénnyé emelte. Amikor tehetett, félrevonult és imádkozott. Imáinak hatásos-

Szent László király

Györfi Sándor alkotása
Állította 2000-ben a Kisvárdai Városszépítő Egyesület, Kisvárdai főtér
Fotó: Kerezi Béla

sága nyilvánul meg az alakját körülfontó legendákban is: az üldöző ellenség előtt a szikla meghasad, éhező katonái táplálására szarvacsordák jelennek meg, imájára víz fakad a sziklából, az ellenség elé dobott pénze kővé változik.

A megbocsátás erényét is gyakorolja, hiszen többször nagylelkű Salamon iránt, akinek trónjára nem áhított, és képes volt újra és újra elnézni neki hűtlenségét.

Mikor a pusztító kunok megfutamodnak seregei előtt, így fordul katonáihoz: „Atyámfiak! Álljatok meg, ne öljük meg őket, hanem térítsük meg és telepítsük le őket!” Csupa önfeláldozás, csupa odaadás mindig és mindenkihez. A mogoródi csatában ruhát cserél bátyjával, hogy megmentse életét, hadd higgyék, hogy ő a vezér, őt öljék meg inkább. A cserhalmi ütközetben, mikor már öt kunt leterített, súlyosan megsebesülve látja meg a csata végén a hatodikot, aki a magyar leányt elrabolta. Ekkor fáradtan, kimerülten, véres sebével vágat utána, kockára teszi életét, csakhogy megmentse azt az egyetlen kis életet.

Boldog az az egyházmegye, amelyet Szent László király, ez a beszédében ékes, karjában erős, testében tiszta, lelkében fényes és szívében bátor hős lovagkirály védelmez!

Egy pillanatra álljunk meg ünnepén és idézzük fel példamutató életét, majd egy „Szent László, segíts!” kiáltással vessük bele magunkat újra a hétköznapokba! Isten segédelmével és László király erejével mi is győzhetünk mindennapi küzdelmeinkben, hogy „hadd legyünk mink is tiszták, hősök, szentek”!

Ilyés Gábor
történész

Maksá Csata, Üldözés, Párviadal
a kun lefejezése és a megpihenés

Szerzetesrendek

Boldogasszony Iskolanővérek

Debrecen

1896-ban nyílt meg a Svetits Intézet. Az Intézet alapítói: Svetits Mátvás, a debreceni Kereskedelmi és Iparkamara első elnöke és felesége. A házaspár három gyermekük korai halálát követően döntött úgy, hogy haláluk után vagyonukat iskolanővérek

vezetése alatt álló nevelőintézet létesítésére fordítják. Végakarataknak megfelelően a Svetits nevet viselő intézet vezetésére Temesvárról, a Miasszonyunkról nevezett Szegény Iskolanővérek – a mai Boldogasszony Iskolanővérek – (SSND) Magyar Tartományának központi rendházából öt iskolanővér érkezett.

1896 és 1948 között számos képződési lehetőség közül választhattak a Svetits Intézetbe jelentkező diákok: megindult az elemi iskolai, felső népiskolai, polgári, nőipari, leánygimnáziumi, líceumi tanítóképzői képzés.

1948-ban államosították a Svetits Intézetet. 1950 júniusában a kommunista diktatúra – más szerzetesrendek tagjaival együtt – a Debrecenben élő iskola-

nővéreket is deportálta. 1950 szeptemberétől – a Római Katolikus Püspöki Kar és az állami vezetés közötti megállapodás értelmében – négy szerzetesrend (bencés, piarista, ferences, Miasszonyunk iskolanővérek) folytathatta - állami ellenőrzés alatt - közösségi életét, és tarthatott fenn oktatási intézményeket.

A rendszerváltást követően az iskolanővérek visszakapták a Svetits Intézet teljes épületét, az addig 4 évfolyamoként működő leánygimnáziumi képzés 6 évfolyamossá alakult. 1992 után általános iskola, óvoda és egyetemi kollégium is létesült. 2012-ben a gimnázium koedukált középiskolává alakult.

Öröm-Hír Szerkesztőség

Kamilliánus Rend

Nyíregyháza

kockázatát is. Világszerte kórházakban, idősek otthonaiban, sérültek rehabilitációs központjaiban, AIDS-, valamint leprafalvakban szolgáljuk testvéreink testi-lelki gyógyulását. A Kamilliánus Rend Osztrák Tartománya Magyarországot választotta egy új közösség alapításának helyéül. P. Dr.

Anton Gots atya 1995-ben telepedett le Magyarországon, Nyíregyházán, ahol egy kamilliánus kolostort alapított. Rendtársa a Lengyel Tartományból P. Zbigniew Bodeczki kamilliánus szerzetes, aki kórházlelkészi szolgálatot teljesített. Anton atya különös karizmája a szegények és a társadalom peremére sodródott emberek támogatása volt, valamint az ő nevéhez fűződik a Kamilliánus Családok lelkesítő mozgalma a megalapítása is. A Rendház noviciátusként is működik a rendi utánpótlás szolgálatában. Ez idő alatt négy fiatal magyar szerzetes tette le örökfogadalmát, három atya és egy

testvér. 2010 szeptemberében Anton atya nyugdíjba vonult Ausztriában, és utóda, P. György Alfréd kamilliánus, Anton atya első tanítványa lett. Az egyházmegyében betegpasztorációs referensi szolgálatot lát el. Kórházi önkéntes beteglátogatók képzése, továbbképzése, valamint az orvosok, egészségügyi dolgozók, lelki gondozása alkotják szolgálatomat. Kamilliánus közösségünk a testi és a lelki gyógyulás szolgálatában lelkigyakorlatokkal, lelki vezetéssel és kórházlelkészi szolgálattal van jelen az egyházmegyében.

Közösségünk továbbra is várja olyan fiatalok jelentkezését, akik Krisztust szeretnék szolgálni a szenvedőkben.

Jelentkezni lehet: Kamilliánus Kolostor 4405 Nyíregyháza, Pásztor utca 1/a
Telefonon: 42-501-710
e-mail: kamilkol@chello.hu

P. György Alfréd atya,
kamilliánus szerzetes

A fiatal egyházmegye megalapítása után néhány évvel új szerzetesrenddel gazdagodott, az egyház sokszínűsége valósul meg az Istennek szentelt élet betegeket szolgáló karizmája által.

Lellisi Szent Kamill 1550-ben született Bucchianicoban. Zsoldos katonaként bolyong a világban, majd 25 évesen megtér és megalapítja a betegek szolgálatára Rendünket. A Rendi ruhákon viseljük Krisztus szeretetének jelét, a vörös keresztet. Klasszikus szerzetesi fogadalmaink mellett, (szegénység, tisztaság, engedelmesség), van egy negyedik fogadalmunk is, a betegeket szolgáljuk életünk

egyházmegyénkben

Segítő Nővérek

Szentignáci lelkiségű közösség

Nyíregyháza

A Segítő nővérek Rend küldetése életüket Isten nagyobb dicsőségére, Jézust követve, feltétel nélkül az emberek szolgálatába állítani. Isten szeretetének meg tapasztalása ébreszti fel bennük a teljes önátadás vágyát.

Segíteni az embereknek

Az emberek ínsége sokféleképpen van jelen a világban. Ez kihívást jelent számukra, hogy teljes valójukkal elkötelezzék magukat és tanúságot tegyenek arról a reményről, amely bennük él, és sokoldalúan áthatja életüket.

Ezzel a reménnyel válnak segítőké az emberek számára, különösen azok számára, akik fájdalmas és szenvedéssel teli helyzeteket élnek át. Munkaterületeik nagyon sokrétűek – küldetésük lehet bármi, ami

az élet mellett szól. Alapítójuk: **Eugenie Smet – Gondviselésről nevezett Boldog Mária** (1825. 03. 25.–1871. 02. 07.) kívánságának megfelelően „mindenben segíteni, bármi legyen is az”.

Nővéreik pasztorális- és szociális munkakörökben, plébániákon, idősök otthonaiban és kórházakban dolgoznak – főként lelki gondozóként, ápolóként vagy orvosként, valamint iskolákban, fogyatékosokkal élő emberek számára létesült intézményekben, börtönökben vagy tanult foglalkozásaikban tevékenykednek.

Nyíregyháza Magyarország észak-keleti részén található, közel az ukrán és a román határhoz. Az egyházmegyék határainak átrendezése után kaptak meghívást az újonnan megalakult Debrecen-Nyíregyházi

Egyházmegyébe. A megyeszékhelyen 1998 szeptemberében telepedtek le, majd 2000 ősztől laknak a jelenlegi rendházukban, a Vörösmarty u. 11 szám alatt. A ház lehetőséget ad különböző lelki programok, lelki gyakorlatok tartására.

Nyíregyházán a nővérek feladatai: a nyíregyházi Szent Imre Katolikus Gimnáziumban lelki programok, lelkigyakorlatok kísérése, tanítás (hittan, német); lelki gyakorlatok, lelki kíséret.

Domonkos Rend

Debrecen

A domonkos szerzetesek először a XIII. században érkeztek Debrecenbe.

Kolostoruk valószínűleg a mai Református Kollégium helyén állt. Templomuk a Szent András-templom volt, erre épült rá a mai református Nagytemplom. A domonkosok 1326 után távoztak a városból.

A domonkosok a ferencesekkel együtt 1942 ősztelen telepedtek vissza Debrecenbe, és önálló plébániát is kaptak tevékenységükhöz. A domonkosok a mai Füredi úton vásároltak telket, s a rajta lévő lakásokból alakították ki a rendházat és egy szoba-kápolnát, melyet 1943. január 7-én szenteltek fel.

1947-ben elkezdték egy monumentális templom, kolostor és kultúrház építését, de a munkálatokat 1948. szeptemberében kormányrendeletre abba kellett hagyni. 1950-ben az Elnöki Tanács rendelete alapján a Domonkos Rend működése is megszűnt, a plébánia az egyházmegyéhez került. A jelenlegi Szent László-templom

1983. június 26-án dr. Udvardy József Szeged-Csanádi megyéspüspök szentelte fel. 1989 tavaszán kezdődött el az új plébánia és közösségi ház építése.

1989 nyarán az Elnöki Tanács visszavonta az 1950-ben kiadott rendeletet, s ezután újra működhettek a szerzetesrendek. A domonkosok 1990. szeptemberében tértek vissza Debrecenbe. Az új plébánia-épületet rendházzá alakították, s ők fejezték ott be 1992-ben a belső munkálatokat. Később lengyel domonkos szerzetesek érkeztek ide misszióba.

A Megtestesülés-templom alapkövét a domonkos szerzetesek tették le 1994. december 10-én. Majd a Szent László Plébánia területén új közösségi- és rendházat építettek, melynek egy részét, mely az újonnan alapított II. János Pál Intézetet is magába foglalja, 2007. június 24-én, az elkészült rendházat pedig 2010. június 27-én áldotta meg Bosák Nándor püspök atya. A plébánia a debreceni klinikán valamint a

Pallagi úti Szociális Otthonban és a Vakok Intézetében kórházlelkészi szolgálatot végez. A domonkos plébánia látta el a római katolikus egyetemi lelkészi szolgálatot a 2006/07-es tanév végéig.

A Szent László egyházközség jelenlegi plébánosa, Köbli Tamás, aki egyben házifőnök, ő a hetedik a plébánosok sorában 1990 óta.

Templomunkban 2007 februárjától vasárnaponként angol nyelvű szentmisék vannak, melyen nagy létszámban vesznek részt a városunkban tanuló külföldi fiatalok.

Havas Lászlóné

Az egyházmegye számokban 1993–2013

Az egyházmegye területének össznépesége

Hajdú-Bihar megyében a népesség 2001-2011 közötti 1,13 %-os csökkenése mellett a római katolikus népesség 26,74%-os fogyása következett be. (A görögkatolikusok számának apadása 31,5%, volt, a reformátusoké 32,85%) Ugyanezen időszakban Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében 3,94 %-os volt a népességszökkenés és 22,98%-os a római katolikusok számbeli fogyatkozása. (A görögkatolikusok száma 28,36 %-kal, a reformátusoké 19,81 %-kal csökkent.)

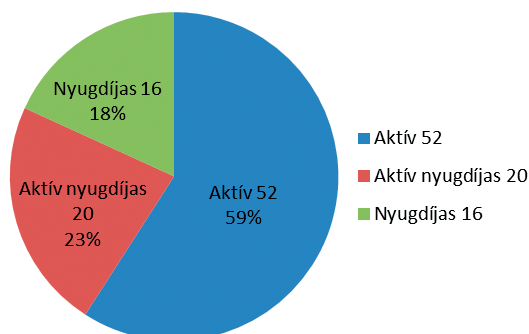
Év	Hajdú-Bihar			Szabolcs-Szatmár-Bereg			Összesen	%
2001	összes	552 998	100%	összes	582 256	100%	1 135 254	100%
	róm.kat.	73 305	13,25%	róm.kat.	141 090	24,23%	214 395	18,88%
	gör.kat.	47 259	8,5%	gör.kat.	102 484	17,6%	149 743	13,19%
	ref.	236 065	42,68	ref.	241 551	41,48%	477 616	42,07%
2011	összes	546 721	100%	összes	559 272	100%	1 105 993	100%
	róm.kat.	53 697	9,82%	róm.kat.	108 666	19,43%	162 363	14,68%
	gör.kat.	32 359	5,91%	gör.kat.	73 419	13,12%	105 778	9,56%
	ref.	158 513	28,99%	ref.	193 697	34,63%	352 210	31,84%

A Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye papjai és kispapjai 1993-2012

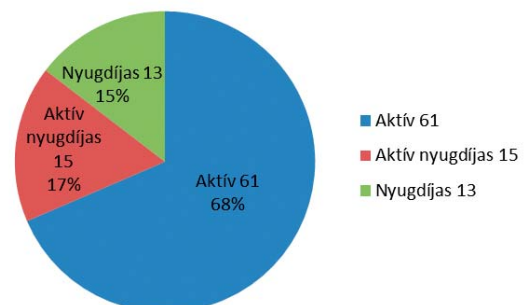
A Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye aktív és aktív-nyugdíjas papságának létszáma 2012-re 1993-hoz viszonyítva 1 fővel gyarapodott. Az egyházmegye papságának 30,13%-a 40 évesnél fiatalabb. (A nyugdíjasokat nem véve számításba.) A papság – nyugdíjasok nélkül számított – átlagéletkora: 47,89¹ év. Tudományos fokozattal rendelkezik 11 személy, mégpedig: doktori fokozattal 4 aktív és 3 nyugdíjas; licenciátussal 4 aktív pap.

Év	Aktív	Nyugdíjas korú aktív	Nyugdíjas	Összesen	Kispap
1993	52	20	16	88	20
1995	55	19	16	90	21
2000	60	18	12	90	25
2005	60	17	15	92	20
2010	57	16	14	87	12
2011	57	17	11	85	11
2012	61	15	13	89	8

Papok létszáma 1993 (88 fő)

Papok létszáma 2012 (89 fő)

Az egy papra jutó hívek száma²:

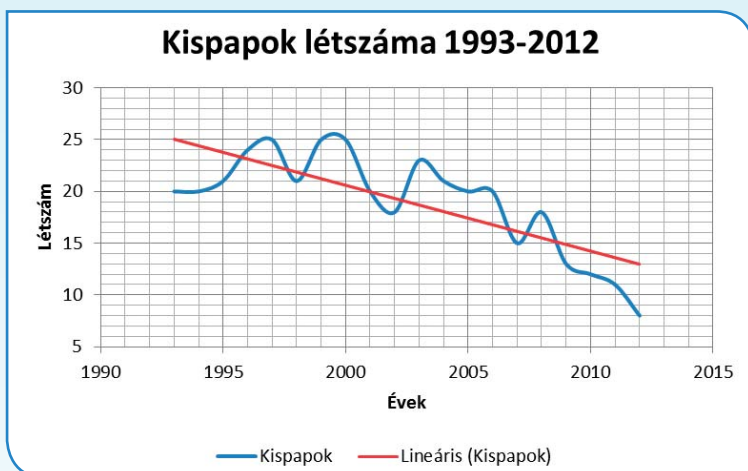
2001-ben: 214 395 / 87 = 2464 fő
2011-ben: 162 363 / 85 = 1910 fő

¹ Ugyanez az adat az Egri Főegyházmegyében: 56 év, a Szeged-Csanádi Egyházmegyében: 55 év – saját közlésük szerint. ² Hívek számaként a KSH által közölt népszámlálási adatokat vettük figyelembe. – A Klérus Kongregáció honlapján (www.clerus.org) közzétett adatok szerint 2001-ben Magyarországon 2570 volt az egy papra jutó hívek száma. 2011-ben – a MKPK Sajtószolgálatának közlése szerint – 3063 hívó jutott egy papra hazánkban. (A papok számába az aktívak és a nyugdíjasok is bele vannak számítva.) 2010. évben az Annuario Statisticum Ecclesiae (2012) szerint az egy papra eső katolikusok világ-átlaga: 2900 fő volt.

Az 1993-mal kezdődő első öt évben egyidejűleg még átlagosan 22 kispapja volt az egyházmegyének, 1998-és 2002 között már csak 21,8; 2003-2007 között 19,8 és 2008-2012 között csupán 12,4 fő.

A szentségi élet néhány, számokkal jellemezhető adata 2008-2012 között

	2008	2009	2010	2011	2012
Keresztelés ³	1780	1699	1646	1517	1527
Elsőáldozó	1068	1075	1040	808	864
Bérmálkozó	738	810	864	616	646
Esketés	545	481	453	396	389

Az egyházmegyében önkéntes karitatív munkát végző szervezetek 2013. évi adataival:

- (1) **Egyházmegyei Karitás** (53 plébániai csoport, 762 munkatárs)
- (2) **Magyar Máltai Szeretetszolgálat** (16 helyi csoport, 258 munkatárs, melyből 21 munkaviszonyban álló, 159 tag és 78 tagsággal még nem rendelkező.)
- (3) **Kamilliánus családok** (16 család, 13 egyénileg szolgáló személy, összesen 269 munkatárs)

A hitoktatást végző személyek számának alakulása

	1995	2003	2008	2013
pap	n.a.	68	63	62
világi hitoktató	155	99	104	97

Az adatok bővebben megtalálhatóak a 2013-as sematizmusban.

³ A latin rítusú magyar egyházmegyék 1995. és 2012. évi Annuario Pontificioiban közzétett – de az 1993. és a 2011. december 31-i állapotot tükröző – keresztelési adatainak összehasonlítása alapján megállapítható, hogy a 18 év alatt – a pécsi és a veszprémi kivételével – valamennyi egyházmegyében jelentősen (mégpedig a nyugat-európai egyházmegyékben tapasztalhatóakhoz hasonló mértékben) csökkent a keresztelések száma. A legnagyobb veszteségeket elszenvedő hazai egyházmegyék: Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye (-52,3%), Egri Főegyházmegye (-46,19%), Szeged-Csanádi Egyházmegye (-44,37%), Szombathelyi Egyházmegye (-43,84%). A Debrecen-Nyíregyháziával szomszédos külföldi egyházmegyékben a fogyás: Kassai Főegyházmegye (-27,04%), Szatmári Egyházmegye (-22,64%), Nagyváradi Egyházmegye (-18,54%).

⁴ Az Egyházmegye 56 plébániája közül 41-től beérkezett adatok szerint. ⁵ A beérkezett adatok extrapolálásával nyert létszámadatokkal. ⁶ A látogatottság csökkenésének néhány oka: magasabb lett a résztvevőkkel szemben támasztott életkori korlát; a katolikus iskolák saját programjaikkal foglalják le a fiatalokat; a magyar össznépességen és az Egyházon belül is csökkent a fiatalok száma.

Az egyházmegye akolitusainak száma

1995	2003	2008	2013
-	70	92	111

Az egyházmegye területén az iskolai és plébániai hitoktatásban részesültek száma

1994	2007	2012
14 559	15 388	14 968

2013 tavaszán 26 féle lelkeségi mozgalom illetve közösség volt jelen az egyházmegyében⁴. Közülük a legnépesebbek, csökkenő sorrendben⁵

Rózsafűzér Társulat	2248 fő
Cursillo	536 fő
Szent Mónika Keresztény Édesanyák Közössége	292 fő
Jézus Szíves Család /illetve: Imacsoport	262 fő
Teréz Misszió	207 fő
Mária Légió	181 fő

1997-re gyakorlatilag kiépült az egyházmegye intézményi struktúrája, melyhez 2011-ben járult még a nyírbátori lelkipályorlatos ház létesítése, 2011-ben Mátészalkán és 2012-ben Egyeken egy-egy önkormányzati fenntartású iskola átvétele.

A katolikus nevelési és oktatási intézmények tanulójának száma az Egyházmegyében

	1996	2001	2006	2012	2012
óvoda	122	125	180	550	1527
általános iskola	322	296	324	1784	864
középiskola	1376	1664	1745	1380	646

1993 – 2010 között 23 templom, illetve nyilvános kápolna létesült.

Az 1996-2003 közötti intenzív templomépítések óta az istentiszteleti helyek száma és az irántuk való igények között beállt egy egyensúlyi állapot. Azóta csupán egyetlen templom épült fel, a Sarlós Boldogasszonyi kápolna Nyíradony-Aradványpusztán, 2010-ben.

Az oldalt összeállította: **Hlács Tünde, Takács József és Tóth László atya**

Több mint háromezer

Szent László Katolikus Szakközépiskola, Általános Iskola, Kollégium és Óvoda –Kisvárd

Az intézmény jogelődje 1918-ban tanítónőképzőként nyitotta meg kapuit a Szent Orsolya rend vezetése alatt. A Szent Orsolya rendi Leánylíceumot és Tanítónőképzőt 1948-ban államosították. 1992-ben az orsolyiták visszaigényelték egykori intézményük épületeit, de rendtagjaik idős kora és megfogyatkozott létszáma miatt működte-

tését nem tudták vállalni. Az intézmény fenntartója 1992–93-ban a Kisvárdai Római Katolikus Plébánia volt, majd 1994-től a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye.

Az egyház ünnepélyes keretek között 1992. június 28-án vette át az – ezentúl Szent László nevét viselő – iskolát az önkormányzattól.

1994-ben világbanki támogatással megkezdődött az új szakképzési modell bevezetése. 1995-től csak szakközépiskolai oktatás folyik az intézményben. Közgazdasági, kereskedelem-marketing és informatika szakcsoportokban folyik a képzés a 9–12. évfolyamokon. 2005 szeptemberétől angol nyelvi előkészítő osztályt is indítottak, ahol a képzés ötéves, és a tanulók a 10. évfolyamtól közgazdasági szakmacsoportban folytatják tanul-

mányaikat. Az oktatott szakmákat a gazdasági és társadalmi igényekhez igazodva választják meg. Az elmúlt évektől pénzügyi-számviteli ügyintéző, gazdasági informatikus és postai ügyintéző szakmákban folyik a képzés.

2006 szeptemberétől egy 4 csoportos, modern új óvodában folytatódott az óvodás korú gyermekek nevelése. 2009 szeptemberében az oktatás bővült, beindult az első általános iskolai osztály is.

Kerezi Béla igazgató

A Szent László Katolikus Szakközépiskola, Általános Iskola, Kollégium és Óvoda többcélú, közös igazgatású, ökumenikus jelleggel működő intézmény. Diákjait a keresztény életszemlélet megismerésére, a keresztény szellemiség szeretetére és megvalósítására neveli.

Kerezi Béla igazgató

Szent Imre Katolikus Gimnázium, Általános Iskola, Kollégium és Óvoda – Nyíregyháza

Jogelődünk, a Királyi Katolikus Főgimnázium 1921-1948 között, az iskolák államosításáig működött.

1992-ben alakult meg a Szent Imre Katolikus Gimnázium és Kollégium. 67 tanulóval indult az 1. tanév, napjainkban 630 diák tanul az iskolában. 1993-94 között az új kollégium, 1998-ban a díszterem-kápolna és 6 új tanterem épült meg. Folyamatos átalakítások után a kollégium 220 fő részére teszi lehetővé a bentlakást. 2008-ban készült el 6+1, majd 2+3 tanterem általános iskolánkban, végül 2 csoport- és 4 osztályteremmel lett gazdagabb intézményünk. 2012-ben a Szarvas u. 19. szám alatt megkezdődött óvoda tagintézményünk kialakítása. Az

Megyesi Mária igazgató

diák az iskoláinkban

egyház által örökölt családi házból a legmodernebb követelményeknek megfelelő, 2 csoportos óvoda lett. 2012 nyarán történt meg a gimnáziumi tanári szoba bővítése, konyha és ebédlő átalakítása. 2013 májusában kezdődik el új tornatermünk építése.

Többcélú intézményünk képzési rendszere folyamatosan bővül. 1995-ben elindult a nyolcosztályos gimnáziumi képzési forma, 2007-ben pedig az általános iskola. Jelenleg 21 osztályunk van. Óvodánk 2 vegyes csoporttal működik.

Iskolánk gazdag képzési kínálata mellett szemléletet és eligazodási képességet kívánunk adni diákjainknak, hogy az iskolapadból kilépve megtalálják és megállják helyüket a világban. Célunk az, hogy minél

közelebb vigyük diákjainkat Jézushoz, és megmutassuk nekik a Krisztus-követés mindennapi útját. A családi, szeretetteljes légkörön túl igényes pedagógiai munkával szeretnénk elérni, hogy a szentimrések megalapozott általános műveltséggel és a kor követelményeinek megfelelő nyelvtudással indulhassanak tovább a gimnáziumi évek után.

Az iskola legfőbb hivatása az értékek őrzése és átadása. Ma, amikor a félreértett szabadság mindenek elé helyezése fiataljaink számára a legsúlyosabb kísértés, minden bölcsességünkkel és erőnkkel az abszolút értékek: az igaz, a jó, a szép és a szent felé akarjuk irányítani őket.

Szent József

Katolikus Gimnázium, Szakközépiskola és Kollégium – Debrecen

A debreceni Szent József Gimnázium és Kollégium 1996-os megalapításával Bosák Nándor püspök úrnak az egykor neves debreceni katolikus oktatás újjáteremtése volt a legfőbb törekvése. A piarista nevelési hagyományokat a tehetséges fiatalok felkarolása, a vidéken élők zavartalan tanulmányi előmenetelének biztosítása és a hátrányos helyzetből induló diákok esélyeinek növelése jellemezte. Ezeket az alapelveket szem

előtt tartva az oktatás-nevelés időszerű igényeinek megfelelő lehetőségeket biztosít diákjainak a Szent József Gimnázium, Szakközépiskola és Kollégium. 2007 szeptemberétől az egykori Piarista Főgimnázium felújított épületében, esztétikus környezetben 12 osztályteremmel, fizika-matematika, biológia-kémia, számítástechnikai, ének-zenei, képzőművészeti és nyelvi szaktanteremmel fogadtuk diákjainkat. Az épületet főtisz-

Bódis Zoltán igazgató

telendő Erdő Péter bíboros úr szentelte újra. Kollégiumi férőhelyet minden jelentkező számára biztosítunk a 2005-ben kiváló minőségben felújított épületben, ahol a „Minta Menza” programban részt vevő saját konyhánkon főzött finom ételek teszik otthonossá a kollégiumi életet.

Intézményünk nagy súlyt fektet diákjaink nevelésére. Folyamatos osztályfőnöki

jelenléttel igazi közösségekké kovácsolódo osztályokban töltik el a fiatalok diákéveiket. Tartalmas szabadidős programokkal szeretnénk diákjaink szemléletét bővíteni, s valóságos értékekre nyitottá tenni őket: rendszeresen részt veszünk kulturális rendezvényeken, az osztálykirándulásokon hazánk különböző tájegységeit ismerjük meg. Fontosnak tartjuk a jó és szoros együttmű-

ködést a szülői házzal, hisz csak így érhetjük el közös célunkat: hitben és tudásban jól felvértezett ifjak útra-bocsátását. Hit-tanoktatásunk biztosítja a hitéleti ismeretek elmélyítését, a liturgikus programok, a lelki-gyakorlatok pedig a hitgyakorlat magasabb formáinak elsajátítását teszik lehetővé.

Dr. Bódis Zoltán igazgató

Széchenyi István Katolikus és Német Nemzetiségi Általános Iskola – Mátészalka

A mátészalkai Széchenyi István Katolikus és Német Nemzetiségi Általános Iskola történeti előzményei több mint egy évszázados múltra tekintenek vissza. 2012. szeptember 1-jén az intézmény a 106. tanévet kezdte el oktatási intézményként, és második tanévet katolikus egyházi iskolaként.

A térségben az eltelt egy évszázad alatt mindig vonzereje volt ennek az intézménynek, hiszen folyamatosan őrizte az államosításig a polgári fiúiskola hagyományait. Az 1960-as évektől a tagozatos ének-zene, 1991-től pedig a német nemzetiségi, majd 2005-től a német kétnyelvű nemzetiségi nyelvoktatás biztosította a magas tanulólétszámot. A német nemzetiségi nyelvoktatást a helyi Német Nemzetiségi Önkormányzat hívta életre az azzal a céllal, hogy a sváb népi hagyományok megismerése és fenntartása mellett az itt tanuló diákok magas szintű német nyelvoktatásban is részesüljenek. A hagyományápolás folyamatos, hiszen diákjaink ellátogatnak a közeli sváb településekre (Mérk, Vállaj, Csanáros), illetve az őszi Szent Márton projekthetünkön mindig lehetőség nyílik a sváb kulturális és gasztronómiai hagyományokkal való ismerkedésre is.

2011 szeptemberétől fenntartónk a Római Katolikus Egyház keretén belül a Debrecen - Nyíregyházi Egyházmegye lett. Ez az intézményi át-

szervezés pozitív változások sorát hozta az iskola életében. Megújult az intézmény homlokzati része, belső felújítási, átalakítási munkák kezdődtek. A materiális változások mellett a lelkekben és a hitélet területén is elkezdődött az az átalakulás, amely egy egyházi intézmény sajátja kell, hogy legyen. A közös reggeli, étkezések előtti és utáni imák, az adventi és nagybőjti lelki előkészületek, zárandoklatok, az egyházi köszönés ma már természetes velejárói hétköznapjainknak.

Dienes Béla igazgató

Büszkék vagyunk arra, hogy a szatmári régióban egyedüli katolikus általános iskolaként nevelhetünk a keresztény értékrendet sajátjuknak tekintő diákokat, és nyújthatunk magas szintű tudást.

Kaptorné Bíró Beáta igazgatóhelyettes

Móra Ferenc Katolikus Általános Iskola és Óvoda – Egyek

A Móra Ferenc Katolikus Általános Iskola és Óvoda története közel 120 éves. Egyeken az óvoda 1895-ben, az iskola 1906-ban nyitotta meg kapuit. A XX. század elején épült Állami Elemi Népiskola, valamint az Egri Káptalan által alapított Tornynos Iskola és Kántoriskola épületei intézményünk székhelyének részeként, az 1928-ban épült Újtelepi Iskola telephelyként ma is működik.

Egyek Nagyközség Önkormányzata 2012-ben úgy határozott, hogy a település egyetlen köznevelési feladatot ellátó intézményét a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye fenntartásába adja.

Katolikus intézményünk óvodája 3 telephelyen működik. Az óvodai nevelés életkor szerint heterogén összetételű csoportokban folyik. Csoportjaink egyike egységes óvoda-bölcsőde, melyben a 2-3 éves gyermekek szakszerű ellátását is biztosítjuk.

Általános iskolánk hagyományos szerkezetű nyolc évfolyamos iskola, az egyeki tanköteles korú diákokon kívül a község vonzáskörzetéhez tartozó településrészek gyermekeinek általános műveltséget megalapozó, továbbtanulásra felkészítő nevelés-oktatását is ellátja. Többcélú intézményünk 10 óvodai és 17 tanulócsoportjában a gyermeki jogokat maximálisan tisztelő, gyermekközpontú pedagógiai gyakorlatot folytatunk. Szakmai törekvéseinket a személyiség sokoldalú fejlesztése, a keresztény

értékkrend és az inkluzív szemlélet határozza meg. Mivel az intézménybe járó gyermekek többsége hátrányos helyzetű, kiemelt feladatunk a szociális hátrányból eredő lemaradás csökkentése és a tehetséggondozás.

Hajduné Holló Katalin igazgató

Hajduné Holló Katalin igazgató

Svetits

Katolikus Óvoda, Általános Iskola,
Gimnázium és Kollégium – Debrecen

A Svetits Intézet az Iskolanővérek Magyar Tartományának 117 éve folyamatosan működő oktatási intézménye Debrecenben.

Neveltjeinket arra hívjuk, hogy Istenbe vetett bizalommal, értelmi, lelki és testi tehetségüket latba vetve, a szellemi erőfeszítést vállalva, értéket teremtsenek a maguk és embertársaik számára.

Örömteli esemény életünkben, hogy szeptembertől – a nagy érdeklődésre való tekintettel – két új óvodai csoportot indíthatunk a már működő 6 mellett. Szintén szeptembertől már három általános iskolai első osztályba várjuk a hozzánk érkező kisdíjakokat.

A 2012/13-as tanévtől 6 évfolyamos gimnáziumunkban fiúkat is oktatunk-nevelünk. Az idei tanévben is számos országos és megyei szintű tanulmányi, műveltségi és sportversenyen remekeltek Tehetségpontként működő oktatási intézményünk diákjai. Általános iskolás és gimnazista tanítványaink számára sokszor adódik alkalom arra, hogy a tanulás mellett színvonalas kulturális programok, tanulmányi kirándulások révén is felfedezhessék és megismerhessék hazánk tudományos és művészeti értékeit.

Középiskolai kollégiumunkat megnyitottuk más debreceni középiskolába járó, hívó diákok előtt is.

A tanév végére készül el a multifunkcionális sportpályánk, amelyet nagy örömmel vesznek majd birtokba fiatalabb és idősebb neveltjeink.

Bártfay M. Zsuzsanna igazgató

Bártfay M. Zsuzsanna igazgató

Szent László Katolikus Egyetemi Szakkollégium

A rendszerváltás után a debreceni Szent Anna plébánia egy kárpótlásként visszakapott épületben egyetemi- és főiskolai kollégiumot alapított, ahol 19 egyetemista fiú tudott megfelelő körülmények között baráti, keresztény légkörben lakni, és egyetemi tanulmányait folytatni.

A 2013/14-es tanévtől a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye veszi át az intézményt, amely egy jelentős bővítés után 37 egyetemistát tud befogadni. Egyetemi szakkollégiumként folytatja működését, ahová az egyetemi tanulmányokon túl olyan pluszra vágyó diákokat várunk, akik szeretnének egy jó közösség tagjaként elméleti- és gyakorlati kurzusok segítségével jobban felkészülni a mai kor kihívásaira.

Csordás Gábor püspöki titkár

A szeretetszolgálat önkéntesei

A Máltai Szeretetszolgálat „mustármagja” Debrecenben

A debreceni máltai csoport létrejöttét Csilla von Boeselager asszonynak köszönhetjük, akinek jóvoltából az 1980-as évek közepe táján a debreceni Klinikák és Kórház is részesedett a Németországban leszerelt orvosi eszközökből, kórházi ágyakból. Csilla asszonynak az volt az egyetlen kikötése, hogy a kórház ezen segélyek fejében engedje be a papokat, lelkészeket a betegek lelkipásztori ellátására.

1988. február 2-án délután, Szegedről visszaérkezve Debrecenbe, a Szent Anna Plébánia kapualját teli találtam emberekkel. Hamar kiderült, hogy a határon túlról jöttek. Az állították, hogy bement a Kossuth Rádió, hogy Magyarországon befogadják a menekülteket. Voltak már a városban különböző helyeken, de sehol sem kaptak segítséget. A plébánia templom felöli, kápláni szárnyán minden lehető helyet szálláshellyé alakítottunk még aznap estig.

Sokakat el tudtunk helyezni azoknál a híveinknél, akik nagyobb lakással rendelkeztek, vagy volt hétvégi házuk. Hetenként tartottunk számukra egy összejövetelt a templom hittantermében, hogy ügyes bajos dolgaikról beszélhessenek – egymást is segítve így az ügyintézésben. Hazai és külföldi felajánlásokból sokaknak tudtunk segíteni, hogy hajlékhoz jussanak.

1989. december 23-án este Kozma Imre atya nyilatkozott a TV-ben, és biztatta a

menekülteket, hogy forduljanak a Magyar Máltai Szeretetszolgálathoz. Az volt a nagy meglepetés, hogy ebben a nyilatkozatban Debrecen neve is elhangzott, hogy itt is van „képviselője” a Szeretetszolgáltatnak.

Így kezdődött tehát. Az ekkor induló lelkes csapatunkból szerveződött a Területi Központ, majd később az Észak-Alföldi Régió. Hivatalosan csak 1991-ben alakult meg a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Debreceni Csoportja, mert addig nem értünk rá magunkkal foglalkozni.

Kezdetben fő tevékenységünk a segélyek eljuttatása volt Erdélybe és Kárpátaljára. Majd a rendszerváltás után a nálunk is egyre karakterisztikusabban jelentkező elszegényedés jelentett új kihívást.

1991-óta folyamatosan működik a Krízis Irodánk, katasztrófa idején állandó, különben hétfőtől-péntekig 9 és 17 óra közötti nyitva tartással. Régióink az ország leghát-

Fodor András plébános

rányosabb helyzetű régiója, így csoportjaink szinte kizárólag a legszegényebbekkel foglalkoznak, akiknek napi megélhetési gondjaiban kell osztoznunk.

Fodor András püspöki helynök, plébános, Debrecen

A Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegyei Karitás

1993 októberében Bosák Nándor megyéspüspök megalapította a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegyei Karitást, majd még ugyanebben az évben a Kelet Karitás Alapítványt is. 1995-ben Nyíregyházán a Közép u. 17. szám alatti plébániai lakásban elkezdődött az Egyházmegyei és

Plébániai Karitás-központ folyamatos munkája. Az alapításkor meglévő 4 karitás-csoport mára 53-ra növekedett, több mint 800 önkéntessel.

1994 óta minden évben rendezünk továbbképzéssel egybekötött lelkigyakorlatot az önkénteseink számára. 2002-óta folytatjuk a Gyermek a gyermekekért programot, melynek keretében minden évben közel 2000 gyermek karácsonyát tesszük szebbé. 2002 óta tartjuk a kapcsolatot a Dévai Szent Ferenc Alapítvánnyal, és 2004-óta üdültetjük a gyermekeiket, támogatjuk tevékenységüket. 2006 óta adományozunk tartós élelmiszert kezdetben 9000, napjainkban már 21500 családnak. 2009 óta segítünk a krízishelyzetben lévő családokon a rezsi-költségeik kifizetésével, 2011 óta tűzifa adományozásával 60 családnak.

Az egyházmegyei karitás az egyházközségi munkatársakon keresztül folyamatosan értesül a krízishelyzetekről, és az elmúlt 20 éve során számtalan területen nyújtott segítséget a bajba jutott emberek számára nemcsak az egyházmegyén belül, hanem az or-

szág más területén élőknek is. A néhány éve Kárpátalját sújtó árvíz idején 3 alkalommal szállítottunk ki segélyszállítmányt Ukrajnába 10 teherautóval, 2010-ben 200.000.- Ft támogatással enyhítettük a vörösiszap-katasztrófa károsultjait.

1999 júliusában az ár- és belvízhelyzet károsultjai részére a Magyar Karitással együttműködve 70 millió forintot juttattunk el Szabolcs-Szatmár-Bereg és Hajdú Bihar megyék településeire. 2001-ben a beregi árvíz utáni helyreállítás során a Paderborni Püspökség adományaként 12,5 millió forinttal segítettük Vásárosnamény és Gergelyugornya lakóit. 2009-ben a jégkár elhárításában a Katolikus Karitás 3 milliós, a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye 2,8 milliós segélyét az alapítványunk több mint 700 ezer Ft-tal egészítette ki.

A szeretetszolgálat elismeréseként 2012-ben Szent Erzsébet rózsája-díjban részesült Nagy Lászlóné, a pusztadobosi karitás-csoport vezetője.

*Gégény Béla
Karitás-igazgató*

Az irgalmas Jézust követjük Szent Kamill betegek iránti szeretetének példája szerint Kamilliánus Családok lelkeségi mozgalma egyházmegyénkben

P. György Alfréd M.I.

A szenvedő ember égbe kiáltó sóhajára Isten válaszol a felebaráti szeretet tevékeny jelenléte által. Isten Lelkétől indítatva P. Dr. Anton Gots kamilliánus atya 1992-ben megalapította a Kamilliánus Családok Egyesületét egyházmegyénkben is. Az irgalmas szeretet karizmájával Szent Kamill lelkeségi mozgalma előhírnökként készítette elő a Kamilliánus Szerzetesközösség megalapítását a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegyében. A Kamilliánus Családok Egyesülete olyan laikus emberekből álló közösség, mely a közös hit erejével és szolgálata által jelen van az egyházban, különösen a betegek, a szenvedők szolgálatában. Meglátogatja a kórházakban, szociális otthonokban, valamint az otthonaikban élő betegeket, vigasztalja, bátorítja őket, valamint fölkészíti a szenvedőket a Krisztussal való találkozásra az egyház szentségei által. Így válik ez a lelkeségi mozgalom a lelkipásztor segítő jobbjavá. Szent Kamill buzdító jelmonda-

ta szerint éli meg hivatását: „Több szívet, szeretetet azokba a kezekbe!”. A megváltás örömhírét közvetíti minden kamilliánus családtag, segítve a társadalom peremére szorult embereket is. A Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye területén jelenleg 17 család működik, Nyíregyházától Záhonyon át Debrecenig. Tagjai havi rendszerességgel találkoznak, és az imádság erejében végzik szolgálatukat. Lelkeségünk ökumenikus, egy család 10-15 tagból áll, tagja lehet minden keresztény ember, aki részt vesz legalább egy féléven át egy előkészítő lelki kurzuson, és az egyház közösségétől megkapja liturgikus ünnepség keretében a szolgáló szeretet küldetését. Aki hivatást érez a betegek szolgálatára Szent Kamill szellemében, jelentkezhet a kamilliánus szerzeteseknél 4405 Nyíregyháza, Pásztor utca 1/a vagy kamilkol@chello.hu címen.

*P. György Alfréd M.I.
kamilliánus rendházfőnök*

Szent Antal idősök otthona

A Szent Antal idősök otthonát a balkányi római katolikus egyházközség alapította 2004-ben Vitai László címzetes apát, plébános vezetésével. Az idősök otthonaként működő, keresztény szellemiségű ápolást, gondozást nyújtó intézmény 50 férőhelyet biztosít. Fenntartója és üzemeltetője 2006.

március 31-től a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye.

Az idősök otthona Szent Antal tiszteletére szentelt saját kápolnával rendelkezik.

Az otthon Balkány központjában, a római katolikus templom szomszédságában található.

A parkosított, virágos kert lehetőséget nyújt arra, hogy a lakók a friss levegőn is eltölthessék szabadidejüket.

A teljes ellátást nyújtó bentlakásos intézmény idén ünnepli 9 éves születésnapját. Az eltelt időszak bebizonyította, hogy valóban otthonná váltunk, lakóink tevékenyen, jó hangulatban töltik el mindennapjaikat. Megvalósítottuk az író szavait:

„Azért vagyunk a világon, hogy valahol otthon legyünk benne.” (Tamási Áron)

Az idősök otthonában a napi 4 órát meghaladó, illetve az egyéb körülményeken alapuló gondozási szükségletet igazoló szakvéleménnyel rendelkező, de rendszeres gyógyintézeti kezelést nem igénylő, a rá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt betöltött személy látható el. Valamint az a 18. életévét betöltött, betegsége vagy fogyatékossága miatt önmagáról gondoskodni nem képes, szakvéleménnyel rendelkező személy is felvehető, akinek ellátása más típusú, ápolást-gondozást nyújtó intézményben nem biztosítható.

Baboss Csilla intézményvezető

A beköltözők elhelyezése egy vagy kétágyas, külön fürdőszobával rendelkező lakrészekben történik. A közös helyiségek: ebédlő, társalgó, foglalkoztató szolgálják a lakók kényelmét, a saját kápolna pedig biztosítja, hogy a már mozgásukban korlátozott idősök is részesei lehessenek a mindennapi szentmisének.

Főegyházmegyei Papi Szociális Otthon

A Nyíregyháza Vasgyár u. 1 sz. alatt található intézménynek helyet adó épület jelenlegi formáját a ferencesek 1937-ben felépült rendházának többszöri bővítésével nyerte el. Az 1951-ben állami tulajdonba vett rendházat 1989. május 31-én dr. Seregély István egri érsek visszavásárolta az önkormányzattól, és Kiss István plébános irányításával a meglévő épületet kibővítették. Az Egri Főegyházmegye 1989-ben alapította

meg a Főegyházmegyei Papi Szociális Otthont. Fenntartását 1993-ban az akkor alapított Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye vette át.

Az intézmény az új egyházmegye püspökének, Bosák Nándornak a támogatásával 1999-ben új épületszárnyal bővült. Az otthon kápolnája egyben a Szent Antal plébánia temploma is, amelynek plébánosa Kiss István atya. Napi rendszerességgel tartanak

szentmiséket a városbeli hívek és a bentlakó ellátottak számára. A beteg papoknak napi misézésre lehetőséget nyújtó kis emeleti kápolnát 2004-ben kibővítették, így 25 fő befogadására lett alkalmas. Teljes berendezéséről az egri érsek gondoskodott.

2007. március 1-től az intézmény minősítése megváltozott, emelt szintű helyett általános ellátást nyújtó idősök otthonaként működik. Az engedélyezett 74 férőhelyből 2008. március végén 55 volt betöltve.

Az intézmény rendeltetése: nyugdíjas lekipásztorok és civil személyek ellátása, ápolása, keresztény szellemű testi-lelki gondozása, amennyiben nem szükséges számukra a rendszeres gyógyintézeti kezelés. Az ellátottak számára az intézmény segítséget nyújt életvitelük alakításához és harmonikus, békés együttélésükhöz.

*Gulácsi Margit
intézményvezető*

Szent Erzsébet Otthon

A debreceni Szent Erzsébet Otthont a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye alapította Fodor András provikárius kezdeményezésére. Az épület Reszler Antal és Haranghy Sándor tervei alapján készült, majd az intézmény 2003. október 15-én kapta meg a működési engedélyt. Fenntartója a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye, de önálló gazdálkodást folytat.

A Szent Erzsébet Otthon idősök bentlakásos otthonaként működik 74 férőhellyel, de további feladata maximum 25 idős személy nappali ellátása. Az intézmény biztosítja a lakók gondozását koruknak, egészségi és lelkiállapotuknak megfelelő fizikai és egészségügyi teljes ellátását és lelki gondozását.

Az épületben kialakított Szent Erzsébet kápolnát az otthon lakóin kívül a Kerekes-telepi és tégláskerti hívek is látogatják. A kápolnában a lelkipásztori szolgálatot a Szent Anna Székesegyház papjai látják el.

Öröm-Hír Szerkesztőség

A Nyírbátori „Kelemen Didák Lelkigyakorlatos Ház”

Dr. Erdő Péter bíboros, prímás, Esztergom-budapesti érsek 2011. május 14-én ünnepi szentmisében szentelte újra a felújított nyírbátori Római Katolikus Minorita Templomot, és felszentelte a templomhoz tartozó minorita kolostor most épült negyedik szárnyát, a Kelemen Didák Lelkigyakorlatos és Közösségi Házat.

A negyedik szárnyban a plébánia, és az emeleti részen kolostor kialakítása mellett különleges akusztikával rendelkező zárt rendezvényudvart is építettek, lehetőséget adva arra, hogy bekapcsolódhassanak ezzel a város zenei, kulturális életébe.

A lelkiGYakorlatos házban 35 fő részére tudunk teljes ellátást biztosítani 2-4 és 6 ágyas szobákban. Számítalan rendezvény színhelye volt az intézmény, többek között Cursillo, gyógyult rákbetegek rendszeres találkozója, katolikus iskolák és gimnáziumok lelkiGYakorlata, az ország több plébániájáról ide zarándokló hívek lelkiGYakorlata, stb.

A zarándokház csendes környezetben, a város két műemlék templomát összekötő történelmi sétánya közelében várja a lelki megújulásra, békére vágyó ide zarándokló híveket.

A lelkiGYakorlatos ház vezetője Babály András a minorita templom plébánosa.

Elérhetőségünk: tel: 06 42 281-770. E-mail címünk: *nyirbator.rkpleb@freemail.hu*. Bővebb tájékoztatást plébániánk honlapján találhatnak, a <http://nyirbatorminorita.emecclesia.hu> oldalon.

Lakner Sándor

Egyházmegyei Levéltár és Könyvtár

A gyűjtemény létrehozását az új egyházmegye első püspöke, Bosák Nándor kezdeményezte abból a célból, hogy az egyházmegye területén pap nélkül maradt plébániák (és a hozzájuk tartozó filiák) könyv- és iratanyagát a pusztulástól, elkallódástól megmentsse.

1995 tavaszán felmérés készült az egyházmegyeben levő betöltetlen plébániák könyv- és iratanyagának mennyiségéről. A begyűjtendő anyag elhelyezésére 1995 őszén a püspökség épületében egy 60 négyzetméteres alapterületű helyiséget jelöltek ki, a könyvek és iratok vidékről való beszállítása 1995 októberében vette kezdetét és 2004. április közepén fejeződött be.

Az egy intézményt képező könyv- és levéltár hivatalosan a megyéspüspök 1995. december 30-án kelt alapító okiratával alakult meg. Később a gyűjtemény helyhiány miatt 1999. november és 2000. február között átköltözött a püspökségről a vele szomszédos Szent József Kollégium földszintjére. 2001-ben megkezdődött – kísérleti jelleggel és kölcsönzött technikai eszközökkel – a legértékesebb iratok CD-n való archiválása. 2002 júliusában elkészült a levéltár kutatási szabályzata.

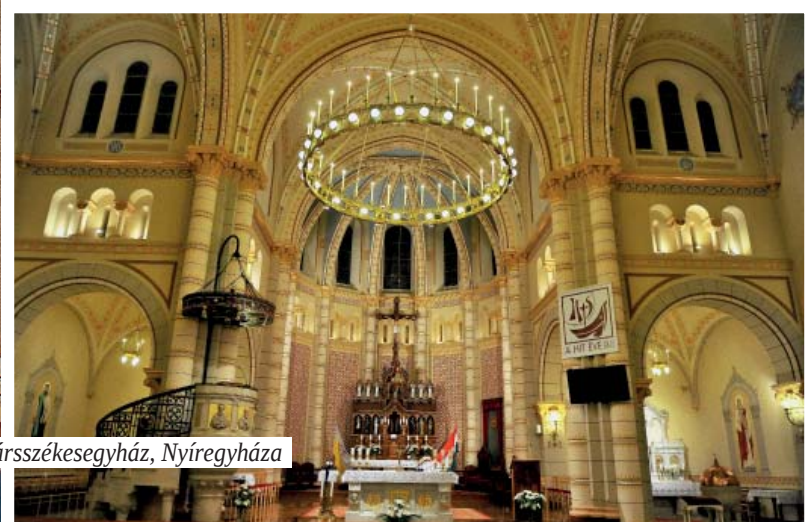
A levéltár nyilvános magánlevéltárként, a könyvtár nem nyilvános szakkönyvtárként működik. A könyvtár 2002 óta tagja az Egyházi Könyvtárak Egyesülésének. A könyvtár állománya 2012. dec. 31-én 19.896 db könyvből és 103,82 folyóméter időszak kiadványból állt, amelyből 15.323 db volt számítógépen rögzítve. A gyűjtőkör a vallástudomány, a teológia, a történelem, és az egyháztörténet válogatott – főleg magyar nyelvű – irodalmát fogja át. A levéltár állománya 2012. dec. 31-én 39,17 iratfolyómétert tett ki.

Az intézmény 2001 ősze óta rendszeres nyitva tartással működik.

Takács József intézményvezető

Magyarok Nagyasszonya Társszékesegyház, Nyíregyháza

Szent Anna Székesegyház, Debrecen

Nyírbátori Római Katolikus Minorita Templom

Egyházmegyei Ifjúsági Iroda

2010. május 1-én Bosák Nándor püspök úr megalapította a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye Ifjúsági Irodáját azzal a céllal, hogy az egyházmegye fiataljait még jobban összefogja, felkarolja, támogassa. Ezen kívül az irodának fontos feladatai a programok szervezése, az országos ifjúsági szervezetekkel való együttműködés kialakítása, ápolása, illetve az információk áramoltatása a régióhoz tartozó ifjúság felé. Az ifjúsági referens Tóth László atya közvetlen felügyeletével és támogatásával működik. Jelenlegi vezetője Gerhes József, az iroda székhelye Debrecenben, a Varga utca 17. szám alatt lévő Szent Anna közösségi házban van. Kiemelt egyházmegyei programjai:

Fiatalok és Szerzetesek Találkozója:

A Megszentelt élet napjához kapcsolódóan 2004 óta Nyíregyházán rendezzük meg a Fiatalok és Szerzetesek Találkozóját. Ezzel a programmal lehetőséget biztosítunk a minden évben más szerzetesrendekből érkezőknek és a fiataloknak a találkozásra. A fiatalok megismerkedhetnek a szerzetesek hivatásával, életmódjával, és felmerülő kérdéseikre kaphatnak választ, valamint a rendezvény során a rend életébe, napirendjébe is bekapcsolódhatnak.

Debreceni Ifjúsági Találkozó (DIT):

1984. március 25-én Gyümölcstó Bologasszony ünnepén Fodor András atya, a Szent Anna-templom akkori káplánja szervezte az első Debreceni Ifjúsági Találkozót. Nagymaros mintájára nemzetközi találkozóként indult útjára a katolikus fiatalokat megmozgató rendezvény. A rendszerváltásig nehéz idők jártak, a szervezés titokban folyt, a találkozókat megfigyelték, a szervezőkkel elbeszélgettek, a részvétel is kockázattal járt a fiatalok részére. 1989 után megszűntek a kellemetlenségek. Később 1993-ban a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye megalaku-

lásakor a találkozóknak fontos szerepe lett az egyházmegye fiataljainak összegyűjtésében, egyházmegyei identitástudatuk erősítésében.

Gyalogos Zarándoklat:

A Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye 2009-ben szervezte meg az első ifjúsági gyalogos zarándoklatot. Istennek hála, azóta minden évben sikerült megtartani. Fontosnak tartjuk, hogy a keresztyén fiatalok is tanúságot tegyenek hitükről a mai világban. Ennek egyik legjobb módja az együttesen való zarándoklás magyar hazánk falvain és városain át.

Fiatalok a Világ Életéért Találkozó (FAVÉT):

Ezt az egyházmegyei rendezvényt 2004 óta minden év őszi hónapjainak egyikén rendezik meg a Szent Imre Katolikus Gimnáziumban, Nyíregyházán. Az ifjúsági találkozót az egyházi középiskolás fiatalok csapatainak szervezik az intézmények lelki vezetőinek irányításával. Ők hosszú hetek alatt készülnek fel erre a találkozóra, idejüket és erejüket nem kímélve, hogy azoknak, akik ellátogatnak, élményekben gazdag napot kínáljanak.

Gerhes József ifjúsági irodavezető

Irodalom és katekézis – egyházmegyei szavalóverseny

Tehetséggondozás és preevangelizációs lehetőség

Miért van szükségünk egyházmegyei szavalóversenyre? A mai korban „az irodalom, illetve a költészet egyre inkább hozzátartozik az általános műveltséghez, s amikor a vallás- és Isten-ellenes verseket széles körben ismerik és ismertetik, nekünk, keresztyéneknek nem lehet nem tudnunk arról, hogy neves íróink és költőink számos alkotása mély istenkeresést – olykor mély vallásosságot – tükröz.” A bezárkózás helyett ki kell tudnunk lépni az emberek közé, de azt, hogy ehhez kellő bátorsággal rendelkezünk, már gyerekként meg kell tanulnunk szerepelni.

Az utóbbi években megjelentek olyan hitoktatói kezdeményezések az egyházmegyék pasztorációs felelőseinek támogatásával, amelyek ezt a célt szolgálják. Így jött létre 2006-ban az egyházmegyei szavalóverseny. Azt mindannyian tudjuk, hogy a legtöbbet Istenről azok az emberek tudtak számunkra elmondani, akik meg voltak áldva az „Írás”

készségével. Mint azt Obbágy László „Szárnyat bontani a nehézkedés ellen” című kiváló munkájában kifejti, a szépirodalmi élmény hozzásegít az evangelizáció elindításához.

Egy katekéta számára remek lehetőséget biztosít, hogy a mai egyházidegen, vallástalan, közönyös emberekkel folytatott párbeszédben előkészítse a talajt a magvető munkájához. A gyerekeket hajtja a szereplési vágy, megvan bennük a készség átélni és átérezni a versekben megjelenő mély tartalmakat. Hitre nevelésükben tehát nagy segítséget jelent, ha ösztönözve vannak egy nagyobb megmérettetésen való részvételre. Mindezekon túl megtapasztalhatják a közösség élményét – az egyház nem csak egy kisebb, plébániai vagy iskolai csoportra korlátozódik, hanem egy test, ahol mindegyik tagnak megvan a sajátos feladata és szerepe.

*Tamaskovicsné Tóth Otília
nyíregyházi katekéta*

Pro
Communitate
Christiana díj

2007-ben Bosák Nándor megalapította a Pro Communitate Christiana díjat azon személyek elismerésére, akik életművükkel vagy figyelmet érdemlő és példát adó tevékenységükkel gazdagítják az egyházmegye hívó közösségének életét. A díjazottakra az egyházközségek tehetnek javaslatot.

A Pro Communitate Christiana díjat eddig 23 fő vette át.

A Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye búcsúja

A zarándok, aki nem üdvözi a Szűzanyát egy fohással, egy imával, énekkel, talán meg sem érkezik... Az első út mindig a kegyképhez vezet. Ősi Mária-énekektől zeng a kegytemplom és környéke egy-egy búcsúsnapon Máriapócscon. Tudva azt, hogy aznap a Szűzanya vendégei vagyunk, a szépen eltelt nap után a búcsúzás is nehezebb. A kegykép előtti köszöntés elköszönés keretét ad ennek a személyes találkozásnak.

A Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye 1996. óta július utolsó vasárnapját jelölte meg az egyházmegye búcsújának Máriapócscon, amely azóta már a „nagybúcsú” közé tartozik.

Az egyházmegyei búcsún több tízezer zarándok vesz részt minden évben. A zarándokok feldíszített zászlókkal, Mária-képekkel lelképásztoraik kíséretében érkeznek az ősi Mária-kegyhelyre, ahol családjaikért, közös

ségeikért imádkoznak. A búcsú nap során folyamatos szentségimádás segíti a híveket az elmélyült imádkozásban, majd Bosák Nándor megyéspüspök mutat be szentmisét a kegytemplom előtti téren. Ezt követi a Loretói litánia, amely egyben záró akkordja is az egyházmegyei búcsúnak. Egyre több egyházközségnek a hívei régi zarándok módjára indulnak útnak felelevenítve ősi hagyományukat, a gyalogos zarándoklatot. Ehhez több településről fiatalok is csatlakoznak, de vannak csoportok, akik kerékpárral indulnak útnak.

Öröm-Hír Szerkesztőség

Az idei, Egyházmegyénk fennállásának 20. jubileumi évében 8. alkalommal kerül megrendezésre az Egyházmegyei Gyereknapi.

A 2006-ban kezdődő- és hála érte a jó Istennek- töretlenül népszerű rendezvény az indulása előtt már 10 éven keresztül formálódott. 1996-tól a Nyíregyháza-borbányai hittanosaimmal a húsvétot követő kedden jártunk kirándulni. Hamar állandósult a harangodi helyszín, mivel a táj szépsége - a tó, az erdősíligetes dombok - és a terület adottságai: a nagy tömeg befogadására alkalmas csűr, több nyitott faépület, kilátótorony, focipálya, fajtákok, tűzrakó helyek, kemence, vizesblokkok... ideális körülményeket biztosítottak. Aztán párhuzamosan a borbányai programmal, ide szerveztük a nyíregyházi főplébánia májusi gyereknapiját is.

2006-ban az első Egyházmegyei Gyereknapi kiírásakor nagy élmény volt számomra, ahogyan a hitoktatók éltek ezzel a lehetőséggel. Azóta is érződik minden alkalommal Harangodon a több száz gyerek, több mint száz kísérő lelkesedése, ereje, ami sugárzik a kiérkező plébániai csoportokból. Köszönet ezért a hitoktatóknak és a plébános és káplán atyáknak.

Külön említést érdemel a munkatársak stábjá. Az ő létszámuk is évről-évre 100 fő körül mozog. A gyereknapi állandó résztvevője a Képmás zenekar: akár a nap kezdetekor, akár egy koncerttel, vagy a szentmise zenei szolgálatával.

A programok évről-évre hasonló szerkezettel épülnek fel: a közös kezdés után akadályverseny és sorverseny, majd délután sok lehetőség választható: táncház, lovaglás, pónifogat, íjászat, méta, kenyérlángos sütés, erdei túra, a tömegeket befogadó kézműves ház, labdajátékok...

A napot püspöki szentmise vagy májusi litánia és az eredményhirdetés zárja.

Továbbra is szeretettel várjuk az újabb résztvevőket vagy munkatársként bekapcsolódó önkénteseket.

Kardos György

Egyházmegyei Gyereknapi Nagykálló-Harangodon

Debreceni Katolikus Figyelő

1991. május 15-én Gyulay Endre Szeged-csanádi megyéspüspök megbízta Orosz Lőrinc atyát a debreceni Szent Anna főplébánia vezetésével. Lőrinc atya a szegedi tapasztalatok nyomán plébániai újság indítását határozta el, s engem bízott meg ennek szerkesztésével. Mivel 1945 előtt 20 esztendőn át működött itt egy folyóirat Debreceni Katolikus Figyelő címmel, ezt a nevet megtartva kezdte meg működését a plébániai újság már 1991 nyarán.

Évente négy – ritkán öt – számot jelentettünk meg, egyre növekvő terjedelemben.

Nyíregyházi Római Katolikus Egyházközségi Értesítő

Az egyházmegye első tíz évében a negyedévenként megjelenő Értesítő igyekezett betölteni a hívek írásos tájékoztatását. 1992-től dr. Váradi József plébános úrnak az első számban megjelent beköszöntője a keresztény-katolikus családoknak szánta az évente négy esetben megjelenő lapot.

A lap profilját megjelenítő tematikában az ünnepekhez kötődő írások, irodalmi ösz-

Ezt megelőzően, 1945 óta Debrecenben nem adtak ki katolikus sajtóterméket, kivéve az egy évvel korábban induló aprócska KÉSz-Hírlevelet. A Figyelő – a főplébániai funkciónak eleget téve – igyekezett a többi debreceni plébánia életét is nyomon követni. Később, az egyházmegyei lap, az Örömhír megindulása után a Figyelő visszatért a plébániai értesítő funkciójához.

A Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye megalapításakor tehát ez az egyetlen újság látta el információkkal a város katolikusait. Olyan jelentős eseményekről adott hírt a Figyelő, mint a debreceni pápalátogatás, az

egyházmegye alapítása, püspökszentelés, iskolák, szervezetek alapítása, egyházmegyei zsinat stb. Feladatunknak tekintjük a város katolikus múltjának megismertetését is, hogy a katolikus identitás és a társadalmi jelenlét erősödjék. A vallási ismeretek hiányosságait igyekeztünk pótolni, és természetesen a katolikus lelkeség elmélyítését kívánjuk és kívánja a lap ma is szolgálni.

Keresztesné Várhelyi Ilona

Katolikus Egyház Katekizmusa, és a „Zsinati íráskönyvek” címmel az egyházmegyei zsinat előkészületeiről és határozatairól kaptunk tájékoztatást, a Hitvalló kalendárium-ban pedig az egyházi év köznapi ünnepeit és emléknapjait ismerhették meg az olvasók.

Dr. Csermely Tibor főszerkesztő

Örömhír a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye lapja

Az Örömhír, a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye lapja. A közel 4000 példányban, negyedévenként megjelenő lapot Bosák Nándor debrecen-nyíregyházi püspök alapította 2005 pünkösdjén többek között azzal a céllal, hogy erősödjön a hívek, az egyházmegyei közösség identitástudata az egyházmegye életének, történelmének, kulturális értékeinek, hagyományainak bemutatásával és tájékoztatással az olvasóközönséget a fontosabb eseményekről. Mindezeknek emberközpontú szemlélettel, változatos újságírói műfajjal, – különösen az információs-, interjú-, publicisztika műfajcsalád elemeivel és közérthető, magyaros, természetes nyelvhasználat alkalmazásával kíván a lap megfelelni. Az alábbiakban Bosák Nándor főpásztorunk az Örömhírt útjára indító gondolataiból olvashatunk, amely a lap első számának címlapján 2005. május 15-én jelent meg.

Az sem véletlen, hogy pünkösd ünnepéhez kapcsolódik az első szám. Pünkösd az egyház születésnapja. Ekkor jött el a Szentlélek és töltötte el isteni erővel az apostolokat. Ők pedig bátran kiálltak a nép elé és hirdették nekik az evangéliumot, az örömhírt. Hirdették, hogy Jézus feltámadott a halálból és életet szerzett nekünk. Akik megértették ezt az üzenetet, azok az apostolok közösségéhez csatlakoztak. Így született meg és indult útjára Krisztus egyháza, az evangélium törvényét követő emberek közössége.

A mi egyházmegyénk, a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye születése is pünkösd ünnepéhez kapcsolódik. Ez is azt jelzi, hogy ugyanazt a feladatot kaptuk, mint

széllátások szerepeltek, valamint Bosák Nándor megyéspüspök úr és Váradi József plébános úr tiszta eszmeiséget, de mindig gyakorlati tanácsokat is adó írásai szólaltak meg eszmei eligazítás igényével csakúgy, mint a hitélet gyakorlati fejlesztését szolgáló szándékkal.

Többek között a sorozatoknak is sikerük volt a lapban. Így szerepet kapott benne a

az első keresztények: hogy életünket az evangélium törvényéhez igazítsuk, és továbbadjuk az örömhírt a körülöttünk élő embereknek. Most – az „Örömhír” lap útra indításával – ezt a pünkösd feladatot szeretnénk teljesíteni. Szeretnénk – ha ilyen formában is – eljutna minél több emberhez az Istenről szóló, vallásos életünket gazdagító „jó hír”.

Azzal a kívánsággal bocsátom útjára az „Örömhír” lapot, hogy egyházmegyénkben a jó hírek hordozója legyen, bátorítson jótettekre, és szolgáljon mindnyájunk örömére.

Kísérje Isten áldása!

Kovács Ágnes
főszerkesztő

Vázlatsorok az Egyházmegye új sematizmusa elé

A magyarországi egyházmegyék kb. a 18. századtól mindmáig változó rendszerességgel adnak ki 'sematizmus' címet viselő név- és címtárakat, melyek szervezeti felépítésükről, egyházkormányzati és területi beosztásukról, papjaikról, intézményeikről stb. nyújtanak aktuális képet.

A Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye első sematizmusa 1995-ben jelent meg, és először mutatta be a két évvel azelőtt kialakított egyházmegyei struktúrát, az új egyházmegye területének katolikus múltját, s 16 témakörben közölt hirdetéseket egyházi érdeklődésre számot tartó termékekről, szolgáltatásokról. Hazai viszonylatban is újdonságnak számított, hogy benne három nyelven (magyar, latin, német) voltak olvashatók az egyházmegye földrajzi és statisztikai adatai.

Az egyházmegye 2003-ban kiadott történeti sematizmusa csaknem 100 oldal terjedelemben tárta az olvasók elé az egyházmegye egyházközségeinek történetét. Ez a történeti összefoglaló rövidesen egy önálló füzetben kiadott több mint 20 oldalas kiegészítéssel bővült.

A 2008. évi sematizmus az alapítás

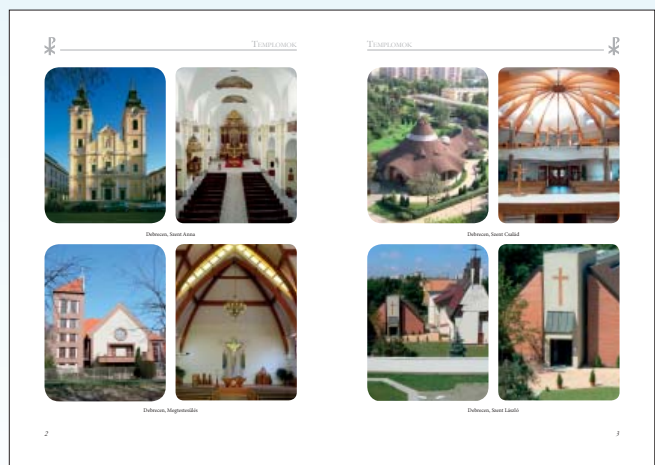
óta eltelt 15 évre tekintett vissza: önálló tanulmányt közölt az alapítás történetéről, bőséges (részben statisztikai) adatokat nyújtott az 1993 óta eltelt időszakról, s történetileg mutatta be az egyházmegye kulturális, szociális és oktatási intézményeit.

A 2013-ban, az egyházmegye fennállásának 20-ik és főpásztora aranymiséjének évében megjelenő sematizmus külső megjelenésében ünnepélyesebb az eddigi köteteknél. Belelapozva a tartalomjegyzék és a rövidítések listája után az egyházmegye védőszentjének, a Lovagkirálynak remek szobráról készült szí-

nes fotót találja az olvasó. A kötetet érdemi részét a püspöki előszó nyitja meg, mely után Ferenc pápa arcképe és papi életének főbb dátumos adatai következnek. A könyv több mint 12 fejezete tartalmában is kínál újdonságokat, meglepetéseket, melyekből kiemelkedik az egyházmegye templomait és nyilvános kápolnáit bemutató színes fényképsorozat.

Az itt fel nem villantott részletek megismeréséhez kapcsolódjék kinek-kinek a felfedezés öröme!

Takács József Intézményvezető
Egyházmegyei Levéltár Könyvtár

Gyermekkoncertek és irodalmi előadások a Képmástól

A Képmás zenekar nem csupán a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegyében, hanem a világi zenei életben is egyik meghatározó eleme a régió kulturális életének. Az immár hét esztendő történetre visszatekintő csapat alapító tagjai Kardos György és Bolega László hitoktatók. Az egyházmegyei programokban való intenzív részvétel mellett folyamatosan megújuló repertoárral és nagyszabású projektekkel kápráztatják el a közönséget évről évre. A zenei orientációt tekintve intellektuális pop-rock együttes nagy hangsúlyt fektet az igényes, minden esetben élő interpretációra, melynek segítségével a feldolgozások mellett immár saját dalaikon keresztül is átható üzenetet közvetítenek a nagyérdemű felé.

A Képmás ebben az esztendőben egy rendhagyó előadássorozattal és felállással is

színpadra lép. „Istenkeresés a modern magyar irodalomban” című irodalmi estjük első állomása Tiszavasváriban, a Váci Mihály Gimnáziumban volt.

Tavaszi végére várhatóan befejeződnek az első nagylemezük munkálatai, ősszel pedig egy exkluzív lemezbemutató estet is terveznek Nyíregyházán.

Mindezek mellett egy jubileumi koncertsorozatot is, visznek ebben az évadban, olyan keresztény könnyűzenei gyerek- és ifjúsági dalokkal, amiket a közös munkálkodásuk kezdetén játszottak, még mielőtt megalapították volna a Képmást. Ezeket a

Balról Kardos György, Bolega László, Halhóber Gábor

dalokat újra hangszerelik, hogy a kor gyermekének és ifjúságának is érthetőek legyenek azok az értékek, amelyet ezen nagyszerű szerzemények képviselnek. Bolega László, Tamaskovics „Bobek” Róbert szövegíróval közösen egy dalt is készítettek erre az alkalomra Csillagszámláló címmel.

Öröm-Hír Szerkesztőség

Impresszum: Kiadja: a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye | **Felölő kiadó:** Felföldi László püspöki helynök | **Főszerkesztő:** Kovács Ágnes
Öröm-Hír Szerkesztőség: 4024 Debrecen, Varga u. 4. **Telefon:** 06-52-530-451, 06-30-240-1482 | **E-mail:** sajtoiroda@nyem.hu | **Címlapfotó:** Kovács Ágnes
Nyomda: Rexpo Kft., felelős vezető: Ráczy János

Oljászentelési szentmise
Debrecen, Szent Anna Székesegyház

Fotó: STUDIO BAKOS